

HERHALINGSMETING 2015

Studentenoverlast in twee straten in de gemeente Groningen

J. Aalders

E. Procee

T. Ellens

B. Voerknecht

M. Gerritsen

INTRAVAl
Onderzoek en Advies

rijksuniversiteit
groningen

Studentenoverlast in twee straten in de gemeente Groningen

Herhalingsmeting 2015

September 2015

Rijksuniversiteit Groningen
Sociologie

INRAVAL
Groningen-Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Samenvatting	I
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Studentenoverlast	1
1.2 Achtergrond	1
1.3 Getroffen maatregelen	2
1.4 Doelstellingen en onderzoeksvragen	2
1.5 Onderzoeksgebied	3
Hoofdstuk 2 Theorie	5
2.1 Leefbaarheid	5
2.2 Veiligheid	6
Hoofdstuk 3 Methoden	9
3.1 Verloop onderzoek	9
3.2 Vragenlijst	10
3.3 Achtergrondkenmerken respondenten	13
Hoofdstuk 4 Resultaten	17
4.1 Maatregelen	17
4.2 Overlast en studentenoverlast	23
4.3 Veiligheidsbeleving en leefbaarheid	28
Hoofdstuk 5 Conclusie en discussie	37
5.1 Maatregelen	37
5.2 Overlast en studentenoverlast	38
5.3 Veiligheidsbeleving en leefbaarheid	39
5.4 Aanbeveling	40
5.5 Discussie	41
Geraadpleegde literatuur	43

SAMENVATTING

Dit onderzoek is een herhaalmeting ten opzichte van het uitgevoerde onderzoek uit 2013 naar de ervaren studentenoverlast. De meting is uitgevoerd in twee straten, de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat. Er zijn in de Jozef Israëlsstraat maatregelen getroffen om studentenoverlast tegen te gaan. Zo zijn er informatieavonden voor bewoners en studenten, werkgroepen waarin bewoners en studenten samenwerken en straatfeesten georganiseerd. In de Celebesstraat zijn deze maatregelen niet getroffen. Het onderzoek biedt inzicht in hoeverre de getroffen maatregelen geholpen hebben. De onderzoeksvraag luidt:

‘In hoeverre ervaren bewoners overlast van studenten, waaruit bestaat de overlast en wat is het resultaat van de door de gemeente genomen maatregelen?’

Er zijn enquêtes afgenomen onder 64 respondenten over de onderwerpen overlast, leefbaarheid, veiligheid, sociale cohesie en maatregelen. De respons is 21%. In totaal hebben 41 bewoners aangegeven niet mee te willen werken aan het onderzoek.

Zowel in de Jozef Israëlsstraat als in de Celebesstraat wordt er nog steeds overlast ervaren van studenten. Geluidsoverlast is de grootste bron van overlast. Daarnaast ervaren respondenten uit de Celebesstraat een nieuwe vorm van overlast, namelijk door de achterliggende school en het schoolplein. In beide straten is de bekendheid met de huidige maatregelen gedaald. Wel zijn de uitgevoerde maatregelen in grote mate bekend geworden, vooral in de Jozef Israëlsstraat. Het percentage bewoners in de Jozef Israëlsstraat dat vindt dat er voldoende maatregelen worden getroffen door de gemeente tegen studentenoverlast is gedaald. In de Celebesstraat is dit percentage gestegen. Ondanks de uitgevoerde maatregelen door de gemeente is er geen sprake van een significante daling van studentenoverlast in de Jozef Israëlsstraat. Meer respondenten vinden dat de betrokkenheid van studenten met de buurt en het contact met studenten gestegen is ten opzichte van 2013. Tot slot is niet gebleken dat studentenoverlast invloed heeft op de veiligheid en leefbaarheid van de buurt. Dit is onderzocht met behulp van correlaties.

Wij bevelen de gemeente aan om maatregelen om studentenoverlast tegen te gaan door te zetten en de problemen die bewoners ervaren, zoals geluidsoverlast en afval en verloedering op straat, specifiek aan te pakken. Op deze manier worden er gericht maatregelen genomen om de ervaren problemen van overlast tegen te gaan. Vooral in de Jozef Israëlsstraat ervaren veel respondenten, ook na de genomen maatregelen, nog steeds overlast van studenten. Respondenten vinden het belangrijk dat het aantal studenten in de straat wordt verminderd en dat er geen nieuwe studenten bij komen te wonen. Dit houdt in dat de 15% norm goed gehandhaafd moet worden. Ook bevelen wij aan om een herhaalmeting uit te voeren om te zien wat de effecten van de getroffen maatregelen op langere termijn zijn.

1. INLEIDING

In dit onderzoek wordt in opdracht van onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL onderzoek gedaan naar de ervaren studentenoverlast in de Jozef Israëlstraat en de Celebesstraat. Tevens wordt onderzoek gedaan naar de invloed van studentenoverlast op de veiligheidsbeleving van de bewoners en leefbaarheid in deze straten en naar de resultaten van de door de gemeente genomen maatregelen.

1.1 Studentenoverlast

Groningen is de jongste stad van Nederland. Er studeren ruim 55.000 studenten aan de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool, waarvan ongeveer 35.000 in de gemeente Groningen wonen. Dit betekent dat één op de vijf inwoners van de stad Groningen student is (Gemeente Groningen, 2014).

De aanwezigheid van de vele studenten maakt dat Groningen een jonge en levendige stad is. De keerzijde is echter de overlast van studenten. Deze overlast wordt voornamelijk veroorzaakt door de verschillende levensstijlen van studenten en omwonenden. Studenten hebben namelijk vaak een andere dagindeling dan gezinnen en ouderen. Zo gaan studenten relatief laat slapen om vervolgens ook weer laat op te staan en vinden feestjes vaak plaats op doordeweekse avonden. Door dit gedrag van studenten ontstaat in wijken met relatief veel studenten een dominante studentencultuur, waardoor de overlast alleen maar wordt versterkt (Munro e.a., 2009).

Er is in de afgelopen jaren een stijging in het aantal meldingen van overlast bij het Meldpunt Overlast en Zorg geconstateerd, dit is een stijging van 9% ten opzichte van de periode 2008-2012. De grootste categorie van meldingen is burenoverlast, de toename kan deels verklaard worden doordat de categorie studentenoverlast is komen te vervallen. In 2013 is burenoverlast 36% van alle overlast die gemeld is. De top drie van meldingen is: lawaai (26%), evenementen (10%) en muziek (7%). In de stadsdelen Centrum, Noord en Zuid zijn op dit moment procentueel de meeste meldingen. In de stadsdelen Noord, Oost en West zijn de overlastmeldingen in 2013 het sterkst gestegen (Jaarverslag Meldpunt Overlast en Zorg, 2013).

1.2 Achtergrond

Studentenoverlast in Groningen is geen probleem van vandaag of gisteren. In 2005 kwam de gemeente met een maatregelenpakket genaamd 'Plan van aanpak flankerend beleid studentenhuisvesting' (Gemeente Groningen, 2005). Speerpunten van het beleid waren het bestrijden van geluidsoverlast en het bestrijden van overlast van

fietswrakken op straat. Ook is de campagne “Ramen open, k(n)oppen dicht!” die werd gevoerd in de Schildersbuurt uitgebreid naar de overige oude wijken van de stad. Deze campagne had als doel studenten er bewust van te maken dat zij behoorlijk wat overlast kunnen veroorzaken wanneer zij de ramen en deuren open zetten en de muziek hard aan zetten.

Ondanks deze maatregelen is er nog steeds sprake van studentenoverlast. Bewoners van een aantal wijken aan de rand van de stad hebben de gemeente gevraagd om een studentenstop. Dit zijn vooral wijken waar eengezinswoningen worden opgekocht door particulieren om studenten te huisvesten (Trouw, 2010). In 2009 ging de campagne “Leven in Stad” van start. Tot op de dag van vandaag probeert de Gemeente Groningen studenten en inwoners van de stad dichterbij elkaar te brengen door iedereen aan te spreken op zijn verantwoordelijkheden en te proberen wederzijds begrip te kweken. Zo worden er subsidies verstrekt om activiteiten te stimuleren die bijdragen aan het contact tussen Stadgers en studenten (Gemeente Groningen, 2014).

1.3 Getroffen maatregelen

Twee jaar geleden is de gemeente Groningen begonnen met het organiseren van bijeenkomsten waarvoor de politie, gemeente en bewoners, die klachten hebben over studenten, zijn uitgenodigd. Hierbij zijn ook de studentenverenigingen Vindicat en Albertus bij betrokken. Uit deze bijeenkomsten zijn werkgroepen ontstaan voor samenwerking tussen studenten en bewoners. Ook zijn er informatie avonden voor studenten en bewoners georganiseerd.

Uit onderzoek van Nieboer e.a. (2013) blijkt dat er in de Jozef Israëlstraat studentenoverlast voorkomt. De gemeente heeft besloten om studentenoverlast op straatniveau aan te pakken. In de Jozef Israëlstraat is in 2013 een straatfeest georganiseerd voor zowel de buurtbewoners waaronder nadrukkelijk ook studenten die in de straat wonen. Het doel van dit straatfeest is om de betrokkenheid van studenten met de medebewoners en de buurt te vergroten. In 2014 is wederom een straatfeest georganiseerd in de Jozef Israëlstraat. Tevens is er in 2014 een Levend Manifest verspreid, om zo de leefbaarheid van de straat te vergroten en om er voor te zorgen dat de burens meer rekening met elkaar houden.

In de Celebesstraat is er door de gemeente geen initiatief genomen om studentenoverlast tegen te gaan.

1.4 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het onderzoek naar studentenoverlast is een herhaling van de meting uit 2013. Om de resultaten van het eerdere onderzoek te vergelijken met dit onderzoek dient het onderzoek op een vergelijkbare manier te worden uitgevoerd. In het onderzoek wordt

inzicht gegeven in de ervaren overlast van studenten in de Jozef Israëlstraat en in de resultaten van de maatregelen die er zijn genomen. Bovendien dient inzicht te worden gegeven in de invloed van studentenoverlast op de veiligheidsbeleving van bewoners en de leefbaarheid van de straat.

De centrale onderzoeksvraag is: *In hoeverre ervaren bewoners overlast van studenten, waaruit bestaat de overlast en wat is het resultaat van de door de gemeente genomen maatregelen?*

Vragen die hieruit voortvloeien zijn:

1. Hoe heeft de overlast van studenten zich in beide straten ontwikkeld?
2. Welke vormen van studentenoverlast worden door de bewoners ervaren?
3. In hoeverre is er een relatie tussen de ervaren studentenoverlast en de veiligheidsbeleving van de bewoners?
4. In hoeverre is er een relatie tussen de ervaren studentenoverlast en de leefbaarheid van de woonomgeving?
5. Wat zijn de resultaten van de door de gemeente genomen maatregelen om de studentenoverlast te verminderen?
6. Welke maatregelen kunnen de studentenoverlast (verder) verminderen?

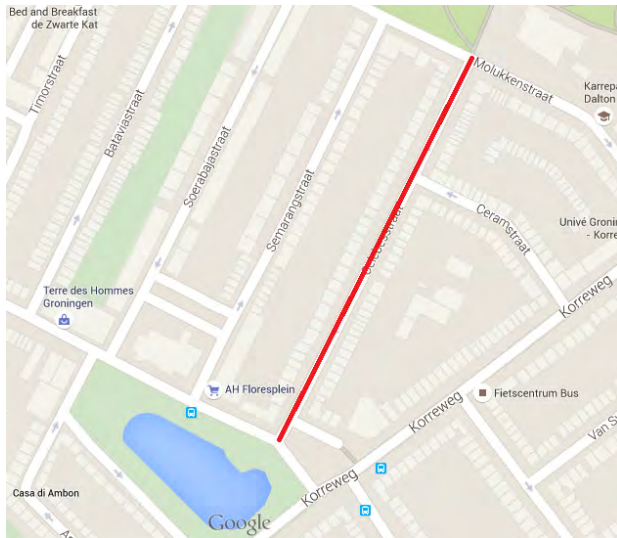
1.5 Onderzoeksgebied

Dit onderzoek is uitgevoerd in twee straten in Groningen, namelijk de Jozef Israëlstraat en de Celebesstraat.

Celebesstraat

In de Celebesstraat staan rijtjeshuizen met meerdere verdiepingen. Deze huizen zijn opgedeeld in boven- en benedenwoningen. Vooral in de bovenwoningen wonen veelal studenten. In het midden van de Celebesstraat is de ingang naar het schoolplein van basisschool De Kleine Wereld. Het schoolgebouw is gelegen op een binnenterrein dat wordt omsloten door woningen aan de Celebesstraat, de Korreweg en de Ceramstraat.

Afbeelding 1.1 Celebesstraat

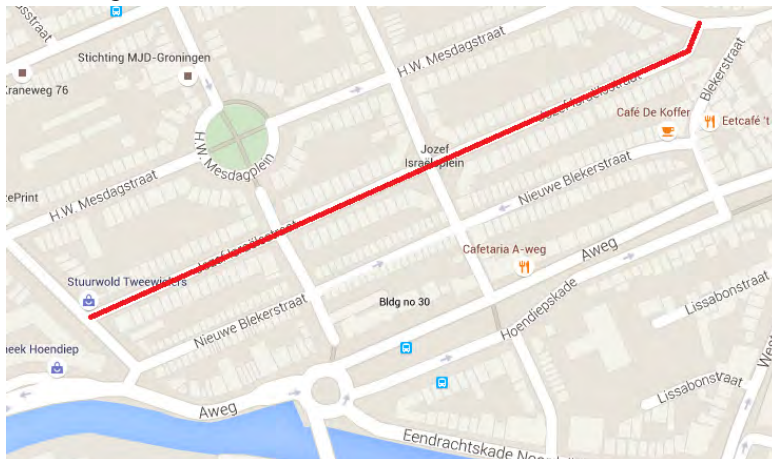

Bron: Google Maps.

Jozef Israëlstraat

De Jozef Israëlstraat is een relatief lange straat met hoge monumentale panden, met boven- en benedenwoningen. De bewoners van deze straat zijn voornamelijk studenten, maar daarnaast wonen er relatief veel personen die hoog zijn opgeleid. Van deze bewoners heeft 67% een HBO of wetenschappelijke opleiding afgerond (Nieboer e.a. 2013). In de straat zijn verder veel verenigingshuizen te vinden, vooral van de studentenverenigingen Albertus Magnus en Vindicat.

Afbeelding 1.2 Jozef Israëlstraat

Bron: Google Maps.

2. THEORIE

Studentenoverlast is het gedrag van studenten dat als overlast kan worden ervaren. Met overlast wordt bedoeld dat mensen gedrag vertonen dat door omwonenden als hinderlijk of overlast gevend wordt ervaren. Het gedrag dat medebewoners als studentenoverlast ervaren is echter niet per definitie gedrag dat de studenten zo ervaren of bedoelen (Beke, Van Wijk en Ferwerda, 2006). Studentenoverlast heeft een negatieve invloed op de leefbaarheid van een straat en de veiligheidsbeleving van de inwoners van de straat. Het begrip leefbaarheid heeft betrekking op de mate waarin een gebied aantrekkelijk is om in te wonen of werken.

Knol (2005) maakt in een rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau gebruik van de volgende definitie: 'de leefbaarheid wordt bepaald door een samenspel tussen fysieke kwaliteit, de sociale kenmerken en de veiligheid van de woonomgeving'. Met het begrip 'veiligheid' wordt in deze context 'sociale veiligheid' bedoeld. Dit geeft de mate van afwezigheid van dreigingen aan. Deze dreigingen komen niet van buitenaf, dus vanuit natuur, technologie of vanuit een ander land, maar van binnenuit. Onder deze dreigingen van binnenuit worden misdrijven en overtredingen verstaan die leiden tot conflicten tussen (groepen) burgers onderling.

Verder kan onderscheid gemaakt worden tussen subjectieve en objectieve sociale onveiligheid. Daadwerkelijk slachtofferschap als gevolg van handelingen van anderen wordt gezien als objectieve sociale onveiligheid. Vaak zijn er ook zorgen of angsten voor slachtofferschap, zonder dat er daadwerkelijk sprake is van slachtofferschap, dit is subjectieve sociale onveiligheid (Bruisma en Bernasco, 2004). Bijleveld en Van de Bunt (2003) hebben in hun onderzoek naar de grens van onveiligheid laten zien dat het begrip sociale veiligheid steeds ruimer wordt gezien. Steeds vaker wordt sociale veiligheid gelijkgesteld aan de afwezigheid van gedragingen die hinder, overlast of gevoelens van onbehagen opleveren voor medeburgers.

2.1 Leefbaarheid

Studenten hebben invloed op de leefbaarheid van de straat waarin zij wonen. Naarmate in een straat een hoger percentage studenten woont, heeft deze groep grotere invloed op de leefbaarheid van de straat. Er zijn een aantal factoren die meespelen met de negatieve invloed van studenten op de leefbaarheid in de straat bevorderen.

Ten eerste is er in een buurt waar relatief veel studenten wonen sprake van uiteenlopende en verschillende leefstijlen van bewoners op een relatief klein oppervlak. Bewoners kunnen bijvoorbeeld studenten, ouderen, jongeren en gezinnen zijn, die allen vaak een ander leefritme hebben (Snippe, e.a., 2009). Volgens Hubbard (2008) consumeren studenten over het algemeen meer alcohol en gaan zij meer op in het nachtleven. Dit alcoholgebruik in combinatie met het midden in de nacht

thuiskomen kan een oorzaak zijn van overlast. Daarnaast zijn veel woningen in de oude wijken van Groningen waar in verhouding veel studenten wonen relatief klein en gehorig, waardoor geluidsoverlast makkelijk optreedt (Snippe, e.a., 2009).

Ten tweede is er in een buurt met relatief veel studenten sprake van een cohorteffect tussen studenten en andere inwoners van de straat. Er is sprake van een cohorteffect als een groep mensen een bepaalde gebeurtenis heeft meegemaakt, bijvoorbeeld door generatieverschillen, en hierdoor een andere kijk op zaken heeft (Wester, 2006). Het gevolg van het cohorteffect is dat studenten door een mindere mate van levenservaring een andere kijk hebben op zaken die zich in de straat afspelen dan ouderen. Oudere bewoners kunnen zich niet altijd goed inleven in het gedrag van studenten en dit kan leiden tot irritatie. Een deel van de andere bewoners van de straat zal bepaald gedrag van studenten als overlast ervaren.

Een derde oorzaak van de negatieve invloed op de leefbaarheid gaat over de binding die studenten hebben met hun wijk. Studenten hebben vaak een intensief sociaal leven met veel sociale contacten buiten de buurt. Volgens Achterbergh (2011) zijn studenten mobiel en bevinden hun sociale netwerken zich niet op lokaal niveau. De banden die ze aangaan met buurtgenoten zijn vrijblijvend en niet hecht. Uit zijn onderzoek naar overlast van studenten voor autochtone ouderen is gebleken dat studenten minder binding hebben met hun wijk dan autochtone oudere bewoners, doordat zij niet voor onbepaalde tijd op een plek wonen. Wanneer men voor een korte tijdsperiode op een bepaalde plek woont, ervaart men minder binding met de wijk. Daarnaast kan er onder studenten sprake zijn van woningnood, waardoor zij misschien niet op een plek wonen waar zij eigenlijk zouden willen wonen (Achterbergh, 2011). Studenten hechten minder waarde aan hun lokale gemeenschap. Wanneer de sociale cohesie bevorderd zou worden, krijgen problemen zoals overlast minder kans (Boers, van Steden en Boutellier, 2008).

Daarnaast gaat Achterbergh (2011) er vanuit dat studenten door technologische ontwikkeling steeds minder gebonden zijn aan lokale sociale banden en minder waarde hechten aan de lokale gemeenschap. Deze vorm van ongebondenheid met de lokale gemeenschap wordt door Duyvendak en Hurenkamp (2004) 'lichte gemeenschappen' genoemd. In lichte gemeenschappen bestaat een minimaal aantal gedragsregels (Duyvendak en Hurenkamp, 2004). Dit minimum aan gedragsregels stimuleert de ongebondenheid van studenten in een straat en kan zorgen voor een verminderde leefbaarheid in de straat.

2.2 Veiligheid

Er is weinig wetenschappelijk onderzoek aangetroffen over de relatie tussen studentenoverlast en de veiligheidsbeleving van omwonenden. Veiligheid is een breed en complex begrip en kan op verschillende manieren gemeten worden. Veel onderzoeken naar veiligheid in de woonomgeving zijn gefocust op subjectieve veiligheid en dus niet objectief gemeten (Carver e.a., 2005; Mota e.a., 2005). Volgens

Kaal (2006) worden plekken die personen als onveilig ervaren vaak gerelateerd aan onder meer rondhangende jongeren. Hieruit valt op te maken dat veiligheid niet per definitie af te meten is aan de hoeveelheid geregistreeerde criminaliteit, maar dat ook de subjectieve veiligheid een rol speelt in het meten van de veiligheid van een buurt.

Van der Veen (2001) stelt dat normovertredend gedrag van invloed kan zijn op de veiligheidsbeleving. Van der Veen maakt hier onderscheid tussen fysieke en sociale onbetamelijkheden. Hiermee wordt onfatsoenlijk gedrag bedoeld. Onder sociale onbetamelijkheden valt het voorbeeld van hangjongeren. Zij vertonen niet per definitie crimineel gedrag maar hun aanwezigheid zorgt voor een spanning in de buurt. Dit kan leiden tot een gevoel van onveiligheid. Met fysieke onbetamelijkheden wordt bijvoorbeeld veel fietsen in de straat en lege bierkratjes in tuinen en op balkons bedoeld (Nasar en Fisher, 1993).

Een theorie die de relatie tussen studentenoverlast en de veiligheidsbeleving in de buurt kan verklaren is de realistische conflicttheorie (Sherif, 1967; Paquin en Gambrell, 1994; Gijsberts, e.a., 2008). Deze theorie veronderstelt dat de diversiteit in een buurt kan leiden tot concurrentie tussen verschillende bewonersgroepen. Deze concurrentie leidt tot conflicten wanneer er schaarste is van macht (Gijsbrechts e.a., 2008). Dit kan ontstaan wanneer één groep overheerst in de buurt. Hieruit kan worden geconcludeerd dat wanneer studenten overheersen in een buurt er mogelijk eerder studentenoverlast zal ontstaan dan in buurten waar weinig studenten wonen. Buurtbewoners verliezen hierdoor grip op hun leefomgeving. Uit onderzoek van Tyler (2008) is gebleken dat wanneer meer dan één op de drie woningen bewoond is door studenten, dit kan leiden tot stress en onrust onder buurtbewoners. Hieruit valt op te maken dat de toename van studenten in een buurt kan leiden tot meer ervaren overlast onder bewoners in een buurt.

3. METHODEN

In de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat is een herhaalmeting uitgevoerd naar de ervaren studentenoverlast. Voor dit onderzoek zijn aan bewoners, die geen student zijn, vragen gesteld over de veiligheid, leefbaarheid, ervaren overlast, betrokkenheid bij studenten en maatregelen met betrekking tot studentenoverlast. Er zijn in totaal 64 enquêtes afgenomen. In dit hoofdstuk wordt het verloop van het onderzoek en de achtergrond van de respondenten besproken.

3.1 Verloop onderzoek

Tussen april 2015 en mei 2015 is zowel 's ochtends, 's middags als 's avonds geprobeerd enquêtes af te nemen om een zo hoog mogelijke respons te behalen. Het onderzoek is gericht op studentenoverlast en om die reden zijn er geen enquêtes afgenomen bij studenten maar alleen bij de overige bewoners in de twee straten. Voorafgaande aan het onderzoek hebben de bewoners van alle woningen in beide straten die niet beschikken over een onttrekkingsvergunning voor kamerverhuur een aankondigingsbrief ontvangen. De lijst met adressen die over deze vergunning beschikken is geraadpleegd via de website van de gemeente Groningen (Gemeente Groningen, 2014). In totaal ging dit om 61 woningen in de Jozef Israëlsstraat en 65 woningen in de Celebesstraat. Op deze manier werd een groot aantal van de studenten al uitgesloten, aangezien studentenhuizen waar drie of meer personen wonen en waar minimaal vier verhuurbare kamers zijn over een onttrekkingsvergunning voor kamerverhuur dienen te beschikken.

In de twee straten bevinden zich in totaal 304 adressen. In totaal zijn 126 adressen niet benaderd om deel te nemen aan het onderzoek omdat deze over een onttrekkingsvergunning voor kamerverhuur beschikken. Daarnaast is tijdens het afnemen van de enquêtes gebleken dat er zich in beide straten totaal nog 33 studentenhuizen bevinden. Het aantal studentenhuizen in de Jozef Israëlsstraat komt hiermee op 89 en het aantal in de Celebesstraat op 70. In totaal bevinden zich in beide straten 159 studentenhuizen.

Dit betekent dat de onderzoekspopulatie uit 145 adressen bestaat. Bij 40 huishoudens is het niet gelukt om een enquête af te nemen. Redenen hiervoor waren dat mensen herhaaldelijk niet thuis waren of niet open deden. Verder hebben bewoners van 41 woningen aangegeven geen medewerking te willen verlenen aan het onderzoek. De respons komt hiermee op 21% (tabel 3.1). De duur voor het afnemen van de enquêtes varieerde van 15 minuten tot 45 minuten. Dit was voornamelijk afhankelijk van de antwoorden van de respondenten op de open vragen.

Tabel 3.1 Respons en non-respons naar straat in absolute aantallen en percentages

	Jozef Israëlsstraat	Celebesstraat	Totaal
Geen medewerking	12 (8%)	29 (19%)	41 (14%)
Niet bereikt	22 (15%)	18 (11%)	40 (13%)
Medewerking	26 (17%)	38 (25%)	64 (21%)
Studentenhuizen	89 (60%)	70 (45%)	159 (52%)
Totaal	149 (100%)	155 (100%)	304 (100%)

3.2 Vragenlijst

De afgenomen enquête bestaat uit verschillende onderdelen die te maken hebben met leefbaarheid en overlast in de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat. Per onderdeel zal worden aangegeven hoe dit gemeten is. Hierbij is dezelfde volgorde aangehouden als in de vragenlijst. De enquête is gebaseerd op vragen uit de vragenlijst van het onderzoek in 2013. Deze vragenlijst is aangepast en aangevuld.

Veiligheid

Ten eerste is de veiligheid gemeten door te vragen welk rapportcijfer de respondent de veiligheid geeft in de straat waarin hij woont. Er kan antwoord worden gegeven op een schaal van 1 tot 10, waarbij 1 voor ‘helemaal niet veilig’ staat en 10 voor ‘volstrekt veilig’. Daarna worden er drie vragen gesteld over het veiligheidsgevoel, waarbij de respondent kan antwoorden met ‘nooit’, ‘zelden’, ‘soms’, ‘vaak’ of ‘altijd’. De eerste vraag over het veiligheidsgevoel is of de respondent zich overdag wel eens onveilig voelt in de straat. De tweede vraag of de respondent zich ’s avonds wel eens onveilig voelt in de straat. Tot slot is gevraagd of de respondent zich wel eens niet op zijn/haar gemak voelt wanneer hij ’s avonds alleen thuis is. Indien de respondent minimaal één van deze drie vragen heeft beantwoord met ‘soms’, ‘vaak’ of ‘altijd’, is doorgegaan naar de laatste vraag over de veiligheid in de straat. Dit is een open vraag die informeert naar de reden dat de respondent zich onveilig heeft gevoeld.

Leefbaarheid

In het volgende vragenblok zijn een aantal vragen gesteld over de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de straat om er te wonen. Eerst is aan de respondent gevraagd naar zijn mening over de mate waarin hij de buurt als prettig ervaart. Er kan geantwoord worden met ‘zeer onprettige buurt’, ‘onprettige buurt’, ‘prettig noch onprettig’, ‘prettige buurt’ of ‘zeer prettige buurt’. Daarna is gevraagd of de respondent van plan is om in de nabije toekomst te verhuizen. Indien hier sprake van is, is gevraagd wat de reden hiervan is. Tot slot is een aantal stellingen opgenoemd, waarvan de respondent per stelling aangeeft of hij het hier ‘helemaal mee oneens’, ‘mee oneens’, ‘mee eens noch oneens’, ‘mee eens’ of ‘helemaal mee eens’ is. De eerste stelling luidt dat er genoeg fietsenrekken in de straat zijn. De tweede luidt of de woningen in de straat goed worden onderhouden. De laatste stelling is dat de tuinen in de straat goed worden onderhouden.

Sociale cohesie

De eerste vraag over sociale cohesie is hoe vaak de respondent in het afgelopen half jaar een praatje maakte met iemand uit de buurt. Er kan antwoord worden gegeven met ‘eens per jaar of minder’, ‘een aantal keer per jaar’, ‘een aantal keren per maand’, ‘eens per week’ of ‘een aantal keer per week of vaker’. Daarna is er gevraagd of er iemand uit de buurt een oogje in het zeil houdt wanneer de respondent wat langer van huis is, bijvoorbeeld door op te letten dat er niet wordt ingebroken of voor huisdieren of planten te zorgen. De volgende vraag is wanneer er iets belangrijks gebeurt in de buurt of met een buurtgenoot, of er dan iemand uit de buurt de respondent hiervan op de hoogte brengt. Daarna is aan de respondent gevraagd wanneer hij een droevig moment of een droevige gebeurtenis heeft, iemand uit de buurt voor hem een steun en toeverlaat is. Vervolgens is gevraagd naar de frequentie waarmee de respondent naar buurtfeesten, buurtbarbecues of andere activiteiten gaat waarvoor de hele buurt is uitgenodigd. Op deze vragen kan geantwoord worden met ‘bijna nooit’, ‘meestal niet’, ‘soms wel/niet’, ‘meestal wel’ of ‘bijna altijd’. Daarna is gevraagd of de respondent zich betrokken voelt bij de mensen in zijn directe woonomgeving. De antwoordcategorieën luiden ‘bij bijna niemand’, ‘bij de meeste mensen niet’, ‘bij sommige wel/niet’, ‘bij sommige wel/niet’, ‘bij de meeste mensen wel’ of ‘bij bijna iedereen’. Tot slot is gevraagd hoe vaak de respondent met buurtbewoners bijeen is gekomen om gezamenlijk iets te organiseren voor de buurt, bijvoorbeeld het organiseren van een buurtfeest of het maken van een buurtkrantje.

Overlast

Ten eerste is gevraagd of de respondent de afgelopen 12 maanden wel eens overlast in de buurt heeft ervaren. Indien hier geen sprake van was zijn de volgende vragen over overlast overgeslagen. Wanneer de respondent overlast heeft ervaren, is er gevraagd hoe vaak en of de overlast in het weekend, door de week of beide plaats heeft gevonden. Daarna is gevraagd waarvan de respondent overlast heeft ervaren en wie of wat de overlast veroorzaakt. Indien de respondent overlast van studenten heeft ervaren zijn er vervolg vragen gesteld, die over studentenoverlast gaan. Wanneer de respondent geen overlast door heeft studenten ervaren worden deze vragen overgeslagen. De eerste vraag over studentenoverlast is hoe vaak de respondent de afgelopen 12 maanden overlast door studenten heeft ervaren. Hierna is gevraagd of de respondent per dagdeel (overdag, ’s avonds of ’s nachts) kan aangeven of hij ‘nooit’, ‘zelden’, ‘soms’, ‘vaak’ of ‘altijd’ studentenoverlast heeft ervaren. Daarna is gevraagd of de studentenoverlast in het weekend, door de week of beide plaats heeft gevonden. Vervolgens is gevraagd of het woongenot van de respondent door de overlast ‘sterk is gedaald’, ‘gedaald’, ‘gelijk gebleven’, ‘gestegen’ of ‘sterk is gestegen’. Tot slot is gevraagd wat de respondent zelf doet om studentenoverlast tegen te gaan en, indien respondent niks doet tegen studentenoverlast, wat de reden is dat hij niks doet tegen de overlast.

Invloed van studenten op de straat

Er is een aantal vragen gesteld over het aantal studenten in de straat en de effecten hiervan. Ten eerste is aan de respondent gevraagd hoeveel procent van de woningen in de straat waarin hij woont bewoond is door studenten. Daarna is gevraagd of de

respondent denkt dat dit percentage de afgelopen 10 jaar ‘sterk is gedaald’, ‘gedaald’, ‘gelijk is gebleven’, ‘gestegen’ of ‘sterk is gestegen’. Dan is de vraag gesteld of de respondent het gevoel heeft dat de mate van overlast ‘sterk is gedaald’, ‘gedaald’, ‘gelijk is gebleven’, ‘gestegen’ of ‘sterk is gestegen’ door de verandering in het aantal studenten. Daarna is gevraagd of de respondent vindt dat er positieve aspecten zijn aan het wonen in een straat met veel studenten en, indien ja, wat deze positieve aspecten zijn. Tot slot is aan de respondent gevraagd om op het losse papier globaal aan te geven hoe vaak hij gemiddeld thuis is. Dit heeft de respondent aangegeven door per dag het aantal uren te noteren dat hij ’s ochtends, ’s middags, ’s avonds en ’s nachts thuis is.

Maatregelen

De eerste vraag over het tegengaan van studentenoverlast is wie de respondent als verantwoordelijk ziet voor het aanpakken van studentenoverlast. De volgende partijen zijn opgenoemd: de gemeente, de politie, de eigenaar van de woning/woningcorporatie, uzelf, ouders van studenten, studenten, studentenverenigingen en onderwijsinstellingen (Hanze Hogeschool, Rijksuniversiteit Groningen). Er is gevraagd of de respondent deze partijen als ‘niet verantwoordelijk’ of als ‘wel verantwoordelijk’ ziet voor het aanpakken van studentenoverlast. Vervolgens is gevraagd of de respondent nog andere partijen als verantwoordelijk ziet, die nog niet genoemd zijn. Daarna is gevraagd of de respondent vindt dat deze partijen, die opnieuw opgenoemd zijn, ook daadwerkelijk genoeg verantwoordelijkheid nemen. Vervolgens is gevraagd of de respondent vindt dat er voldoende maatregelen worden genomen om studentenoverlast aan te pakken. Indien de respondent heeft geantwoord met ‘nee’, is gevraagd welke maatregelen er volgens hem zouden moeten worden genomen om de studentenoverlast te verminderen. De volgende maatregelen van de gemeente tegen studentenoverlast zijn opgenoemd: de 15% norm, campagne ‘Leven in stad’, toezicht op betere isolatie van studentenhuisen, het plaatsen van voldoende fietsenrekken, Project Studenteninzet, inzet van studentagenten, informatie avonden voor studenten en bewoners, het organiseren van onder andere straatfeesten en het organiseren van werkgroepen waarin studenten en bewoners met elkaar samenwerken. Er is gevraagd of de respondent kan aangeven of hij wel of niet bekend is met deze maatregelen. Daarna is de vraag gesteld of de respondent denkt dat de betrokkenheid van studenten met de buurt en de bewoners ten opzichte van anderhalf jaar geleden ‘sterk is gedaald’, ‘gedaald’, ‘gelijk is gebleven’, ‘gestegen’ of ‘sterk is gestegen’. Vervolgens is gevraagd hoe vaak de respondent contact heeft met de studenten. Hij kan kiezen uit de antwoordcategorieën ‘geen contact’, ‘dagelijks’, ‘wekelijks’ of ‘maandelijks’. Tot slot is gevraagd of de respondent vindt dat het contact met de studenten ten opzichte van anderhalf jaar geleden ‘sterk is gedaald’, ‘gedaald’, ‘gelijk is gebleven’, ‘gestegen’ of ‘sterk is gestegen’.

3.3 Achtergrondkenmerken

Deze paragraaf geeft door middel van tabellen inzicht in hoe de achtergrondkenmerken van de respondenten er per straat uitzien.

Gemiddelde leeftijd

In tabel 3.2 zijn de leeftijdsverdeling en de gemiddelde leeftijd per straat weergegeven. Respondenten uit de Celebesstraat zijn iets jonger dan respondenten uit de Jozef Israëlsstraat. Het gemiddelde in beide straten ligt rond de 50.

Tabel 3.2 Leeftijdsverdeling en gemiddelde leeftijd per straat

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
0-40 jaar	6 (27%)	16 (73%)
41-65 jaar	13 (45%)	16 (55%)
66 jaar en ouder	7 (54%)	6 (46%)
Gemiddelde leeftijd	53 (41%)	46 (59%)
Standaarddeviatie	16,905	16,662

Gemiddeld aantal jaren wonend in de straat

In tabel 3.3 is het gemiddeld aantal jaren in de straat, per straat, weergegeven. Gemiddeld wonen respondenten langer in de Jozef Israëlsstraat dan respondenten in de Celebesstraat.

Tabel 3.3 Gemiddeld aantal jaren wonend in de straat

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Gemiddeld aantal jaren wonend in de straat	18 (41%)	13,9 (59%)
Standaarddeviatie	11,607	13,165

Burgerlijke staat

In tabel 3.4 is de burgerlijke staat van de respondenten per straat weergegeven. In beide straten is het grootste deel van de respondenten samenwonend of alleenstaand. Jozef Israëlsstraat zijn de meeste respondenten alleenstaand en in de Celebesstraat zijn de meeste respondenten samenwonend. In beide straten zijn er weinig getrouwde respondenten. In 2013 was het grootste deel van de respondenten in de Celebesstraat getrouwd. Verder wonen weinig respondenten bij ouders of bij anderen. Dit geldt voor zowel de Jozef Israëlsstraat als de Celebesstraat.

Tabel 3.4 Burgerlijke staat

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Getrouwd	5 (19%)	5 (13%)
Samenwonend	9 (35%)	17 (45%)
Alleenstaand	11 (42%)	14 (37%)
Woont bij ouders	1 (4%)	1 (3%)
Woont bij/met anderen	-	1 (3%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Thuiswonende kinderen

In tabel 3.5 is per straat weergegeven of de respondent thuiswonende kinderen heeft. Voor beide straten geldt dat het grootste deel van de respondenten geen thuiswonende kinderen (meer) heeft. Respondenten uit de Jozef Israëlsstraat hebben iets vaker thuiswonende kinderen dan respondenten uit de Celebesstraat.

Tabel 3.5 Thuiswonende kinderen

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Ja	9 (35%)	7 (18%)
Nee	17 (65%)	31 (82%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Opleidingsniveau

In tabel 3.6 is het opleidingsniveau, de hoogst afgeronde opleiding, van de respondenten per straat weergegeven. Voor de Jozef Israëlsstraat geldt dat het grootste deel van de respondenten wetenschappelijk opgeleid is. Voor de Celebesstraat geldt dat de meeste respondenten een HBO opleiding hebben afgerond. Over het algemeen zijn respondenten uit de Celebesstraat wat lager opgeleid dan respondenten in de Jozef Israëlsstraat.

Tabel 3.6 Opleidingsniveau

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
MAVO/MULO	1 (4%)	1 (3%)
MBO	1 (4%)	6 (16%)
HAVO/VWO	4 (15%)	4 (11%)
HBO	6 (23%)	22 (58%)
WO	13 (50%)	5 (13%)
Seniorenopleiding	1 (4%)	-
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Lid geweest van een studentenvereniging

In tabel 3.7 is per straat weergegeven of respondenten lid zijn geweest van een studentenvereniging. Deze vraag is alleen gesteld aan respondenten die een HBO of WO opleiding afgerond hebben. Voor zowel de Jozef Israëlsstraat als Celebesstraat geldt dat het grootste deel van de respondenten niet lid is geweest van een studentenvereniging.

Tabel 3.7 Lid geweest van een studentenvereniging

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Ja	3 (14%)	4 (13%)
Nee	19 (38%)	26 (87%)
Totaal	22 (100%)	30 (100%)

Op kamers gewoond met studenten

In tabel 3.8 is per straat weergegeven of de respondenten in een studentenhuis hebben gewoond. In de Jozef Israëlstraat heeft het grootste deel van de respondenten op kamers gewoond met studenten. In de Celebesstraat zijn de verhoudingen gelijk

verdeeld, maar ook in deze straat heeft het grootste deel van de respondenten in een studentenhuis gewoond.

Tabel 3.8 Op kamers gewoond met studenten

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Ja	17 (65%)	21 (55%)
Nee	9 (35%)	14 (40%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Werk buitenshuis

In tabel 3.9 is per straat weergegeven of de respondenten werk buitenshuis hebben. Het grootste deel van de respondenten in beide straten heeft werk buitenshuis.

Tabel 3.9 Werk buitenshuis

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Ja	18 (69%)	27 (71%)
Nee	8 (31%)	11 (29%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Dagbesteding

In tabel 3.10 is de dagbesteding van de respondenten die geen werk buitenshuis hebben per straat weergegeven. De meeste respondenten in de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat die geen werk buitenshuis hebben zijn gepensioneerd.

Tabel 3.10 Dagbesteding

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Huisvrouw/man	-	1 (9%)
Scholier	1 (13%)	1 (9%)
Werkloos	-	1 (9%)
Gepensioneerd	5 (63%)	6 (55%)
Arbeidsongeschikt	-	1 (9%)
Volgt PhD	1 (13%)	-
Zelfstandig ondernemer	1 (13%)	1 (9%)
Totaal	8 (100%)	11 (100%)

Eigenaar van de woning

In tabel 3.11 is per straat weergegeven wie de eigenaar van de woning is. In beide straten zijn de respondenten zelf meestal de eigenaar van de woning, maar in de Celebesstraat zijn vergeleken met de Jozef Israëlsstraat meer woningen van particulieren.

Tabel 3.11 Eigenaar van de woning

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Uzelf	23 (89%)	26 (68%)
Particulier	3 (12%)	8 (21%)
Woningcorporatie	-	1 (3%)
Ouders	-	3 (8%)
Totaal	26 (100%)	11 (100%)

Studenten als directe burens

In tabel 3.12 is per straat weergegeven of de respondenten directe burens hebben als studenten. Er is te zien waar studenten ten opzichte van respondenten wonen. Voor zowel de Jozef Israëlsstraat als de Celebesstraat geldt dat het merendeel deel van de respondenten studenten als directe burens heeft. In de Jozef Israëlsstraat hebben de meeste respondenten alleen aan één zijde burens als student, terwijl de meeste respondenten in de Celebesstraat alleen studenten boven hen hebben wonen.

Tabel 3.12 Studenten als directe burens

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Nee	5 (19%)	5 (13%)
Ja, alleen boven ons	1 (4%)	13 (34%)
Ja, alleen onder ons	-	1 (3%)
Ja, aan één zijde naast ons	12 (46%)	5 (13%)
Ja, aan beide zijden naast ons	4 (15%)	1 (3%)
Ja, naast en boven ons	3 (12%)	8 (21%)
Ja, naast en onder ons	1 (4%)	3 (8%)
Alle kanten	-	2 (5%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

Geslacht

In tabel 3.13 is het geslacht per straat weergegeven. In de Jozef Israëlstraat zijn er voornamelijk onder mannelijke respondenten enquêtes afgenomen. Celebesstraat is de verhouding tussen mannen en vrouwen gelijk verdeeld. In 2013 was de verhouding tussen mannen en vrouwen in de Jozef Israëlstraat redelijk gelijk verdeeld, terwijl in de Celebesstraat voornamelijk onder vrouwelijke respondenten enquêtes zijn afgenomen.

Tabel 3.13 Geslacht naar straat

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)
Vrouw	7 (27%)	19 (50%)
Man	19 (73%)	19 (50%)
Totaal	26 (100%)	38 (100%)

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden resultaten over overlast in het algemeen en over studentenoverlast in het bijzonder besproken. De volgende deelonderwerpen komen hierbij aan bod: de ontwikkeling van studentenoverlast, de vormen van studentenoverlast, de relatie tussen de ervaren studentenoverlast en de veiligheidsbeleving van bewoners, de resultaten van de genomen maatregelen en tot slot welke maatregelen er genomen kunnen worden om studentenoverlast (verder) te verminderen.

4.1 Maatregelen

In de Jozef Israëlsstraat zijn maatregelen genomen door de gemeente om de betrokkenheid van zowel vaste bewoners als studenten bij de buurt te vergroten. Ook zijn er maatregelen getroffen met als doel de leefbaarheid te vergroten. In de Celebesstraat heeft de gemeente geen maatregelen getroffen. In deze paragraaf komt naar voren wat de resultaten zijn van de door de gemeente genomen maatregelen om de studentenoverlast te verminderen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende deelonderwerpen namelijk: sociale cohesie, betrokkenheid en contact studenten, bekendheid met huidige maatregelen, voldoende maatregelen en verantwoordelijkheid voor het aanpakken van studentenoverlast.

Sociale Cohesie

Aan de hand van een schaal om sociale cohesie te meten is nagegaan of de sociale cohesie in de Jozef Israëlsstraat groter is dan in de Celebesstraat. Dit meetinstrument is ontwikkeld door bureau Decide, een onderzoeksbureau dat is verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen (Frieling, 2007). Het meetinstrument bestaat uit zeven vragen die verschillende aspecten van sociale cohesie meten, deze zijn samengevoegd tot de variabele 'Sociale cohesie'. Aangezien deze schaal niet is gebruikt in de meting van 2013 zijn alleen de resultaten van 2015 weergegeven in tabel 4.1. Uit de resultaten kan worden opgemaakt dat er een significant verschil bestaat tussen de sociale cohesie in de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat ($p = 0,008$). De sociale cohesie is in de Jozef Israëlsstraat significant groter dan in de Celebesstraat.

Tabel 4.1 Gemiddelde sociale cohesie 2015

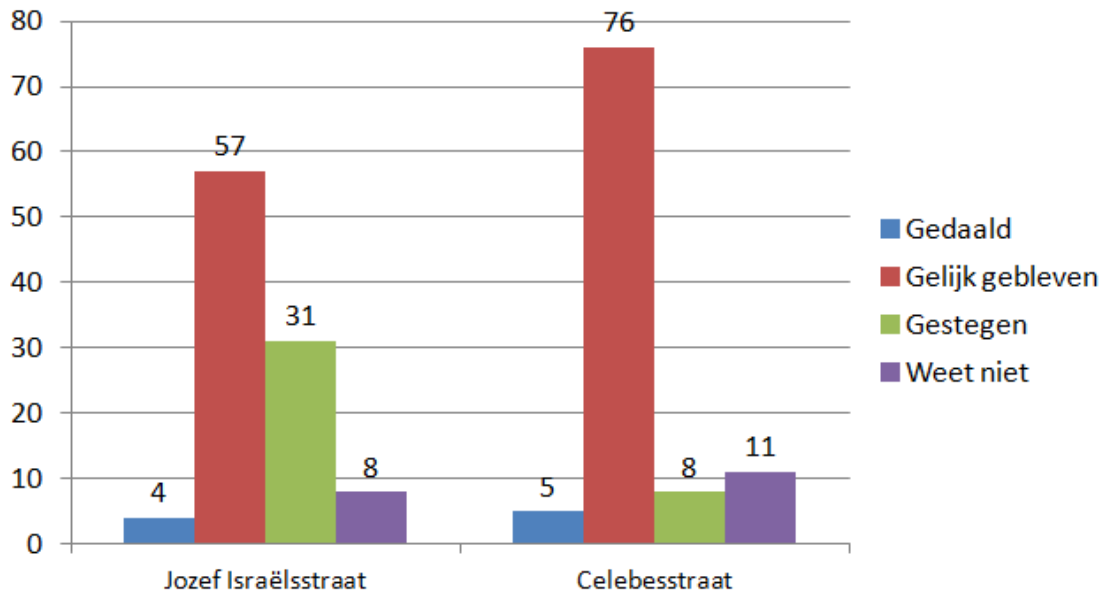
Straat	Gemiddelde	N	Standaardafwijking
Jozef Israëlsstraat	3,20	26	0,89
Celebesstraat	2,52	38	1,04
Totaal	2,80	64	1,03

Betrokkenheid en contact studenten

De onderstaande figuur heeft betrekking op de betrokkenheid van studenten met de buurt en bewoners ten opzichte van 1,5 jaar geleden. In beide straten geeft het grootste

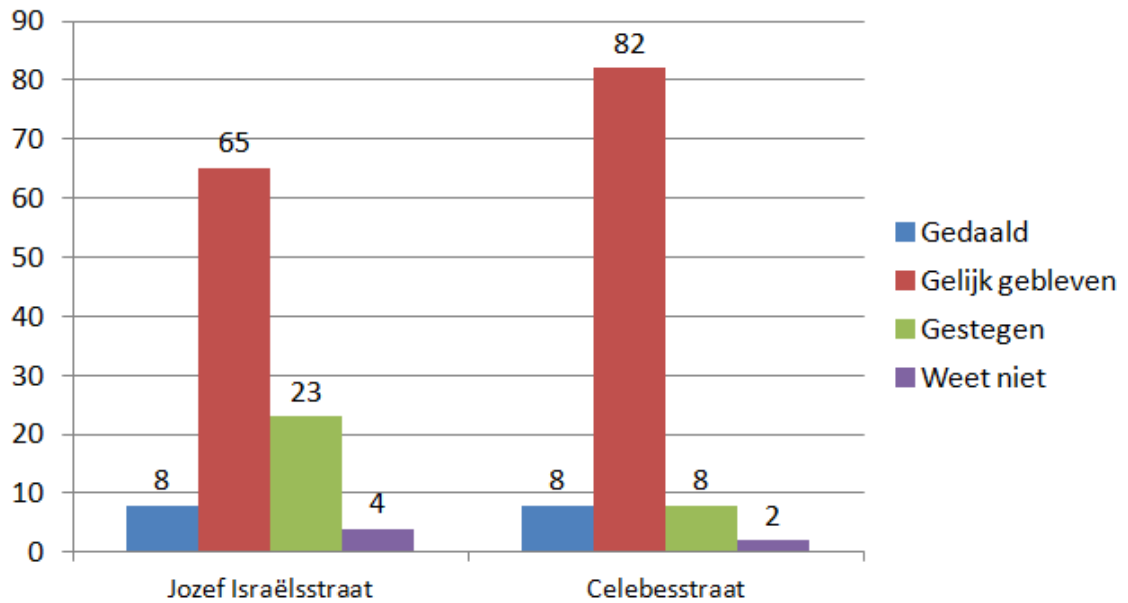
deel van de respondenten aan dat de betrokkenheid gelijk is gebleven. In de Celebesstraat ligt dit percentage op 76% en voor de Jozef Israëlsstraat op 57%. Opvallend is het percentage bewoners wat aangeeft dat de betrokkenheid van de studenten is gestegen. In de Jozef Israëlsstraat ligt dit op 31% ten opzichte van 8% in de Celebesstraat. Echter is gebleken dat er geen sprake is van een significant verschil in de betrokkenheid van studenten ten opzichte van 1,5 jaar geleden tussen beide straten ($p = 0,520$).

Figuur 4.1 Verandering betrokkenheid van studenten met de buurt t.o.v. 1,5 jaar geleden, in %

Uit de onderstaande figuur (figuur 4.2) kan worden opgemaakt dat het contact met studenten in beide straten grotendeels gelijk is gebleven. Voor de Celebesstraat geldt dit in grotere mate, hier ligt het percentage op 82%. Voor de Jozef Israëlsstraat ligt het percentage op 65%. Voor beide straten geldt dat voor 8% van de respondenten het contact met studenten is gedaald. Hoewel het contact met studenten ten opzichte van 1,5 jaar geleden in de Jozef Israëlsstraat met 23% is gestegen ten opzichte van 8% in de Celebesstraat, zijn de verschillen tussen beide straten niet significant ($p = 0,266$).

Figuur 4.2 Verandering contact met studenten t.o.v. 1,5 jaar geleden, in %

Bekendheid huidige maatregelen

In tabel 4.2 is te zien in hoeverre de respondenten bekend zijn met de huidige maatregelen van de gemeente tegen studentenoverlast, weergegeven per straat en per jaar waarin de meting is uitgevoerd. De maatregel die het meest bekend is onder de respondenten is de 15% norm. Grote verschillen tussen beide metingen zijn gevonden in het plaatsen van voldoende fietsenrekken en de investeringen van de gemeente in studentenhuisen. In 2015 is het aantal respondenten in de Jozef Israëlsstraat wat vindt dat er voldoende fietsenrekken worden geplaatst significant afgenomen van 87% naar 62% ($p = 0,0102$). In 2013 was de bekendheid met deze maatregel in de Celebesstraat 64% en in 2015 was dit 76%. Deze verandering is echter niet significant ($p = 0,1303$).

In 2013 was 31% van de bewoners in de Jozef Israëlsstraat bekend met de maatregelen van de gemeente om te investeren in studentenhuisen en in 2015 is dit percentage 19%. Deze verandering is niet significant ($p = 0,1303$). Tevens heeft in de Celebesstraat een daling van de bekendheid van deze maatregel plaatsgevonden. In 2013 was 49% van de respondenten bekend met de maatregel, in 2015 ligt het percentage op 16%. Deze daling is significant ($p = 0,00125$).

Tabel 4.2 Bekendheid met huidige maatregelen, in %

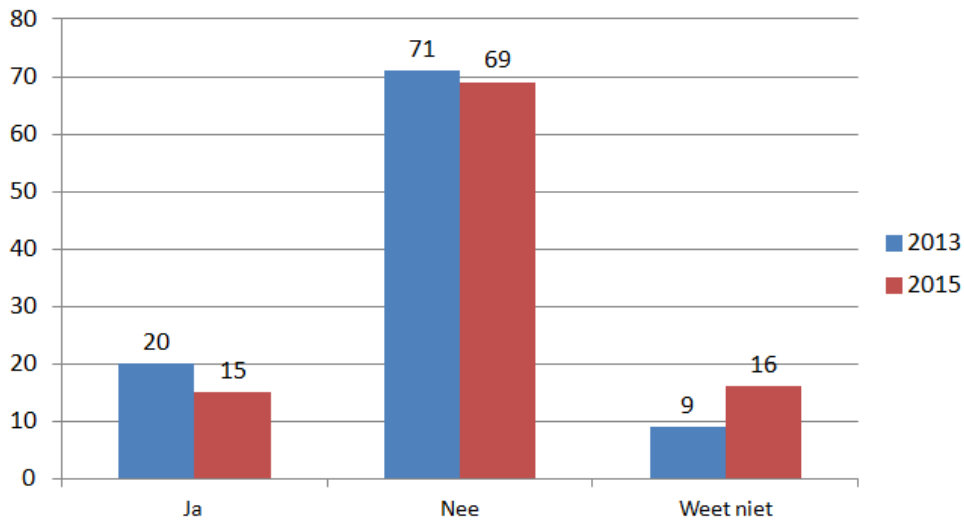
	Jozef Israëlsstraat		Celebesstraat		Totaal	
	2013 (n=36)	2015 (n=26)	2013 (n=33)	2015 (n=38)	2013 (N=69)	2015 (N=64)
15% norm	87	89	85	84	86	86
Campagne Leven in Stad	49	46	39	29	44	36
Toezicht betere isolatie studentenhuizen	21	19	18	11	19	14
Plaatsen van voldoende fietsenrekken	87	62	64	76	76	70
Investerings van de gemeente in studentenhuizen	31	19	49	16	40	17
Project Studentenzet	21	15	24	18	23	17
Inzet van studentagenten	10	12	9	13	10	13
Informatieavonden voor studenten en bewoners	n.v.t	69	n.v.t	45	n.v.t	55
Organiseren van o.a. straatfeesten	n.v.t	96	n.v.t	50	n.v.t	69
Organiseren van werkgroepen waarin studenten en bewoners samenwerken	n.v.t	73	n.v.t	26	n.v.t	45

Voldoende maatregelen

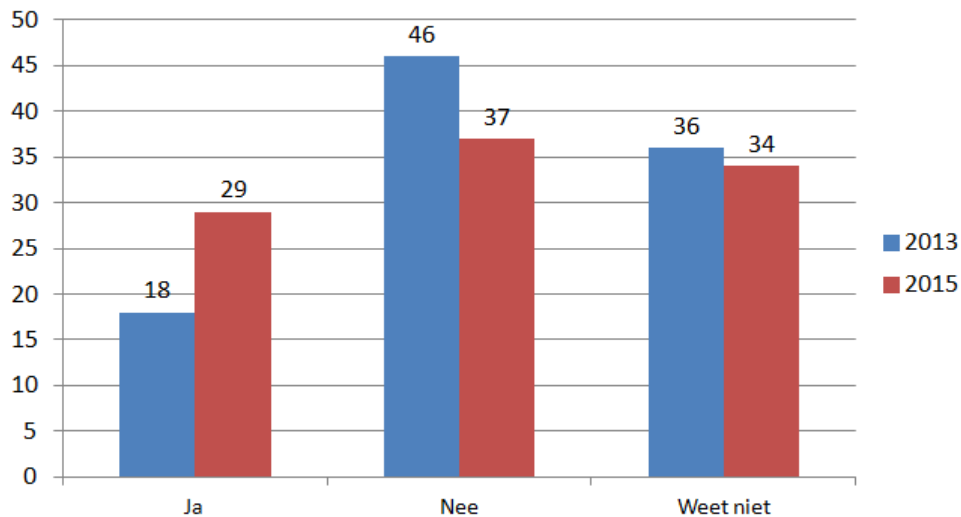
Zoals in onderstaande figuren (figuren 4.3 en 4.4) te zien valt, vindt men over het algemeen dat er niet genoeg maatregelen worden getroffen om studentenoverlast tegen te gaan. In 2013 vond 20% van de bewoners dat er genoeg maatregelen werden getroffen, in 2015 lag dit percentage op 15%. Deze daling is echter niet significant ($p = 0,298$). In de Celebesstraat is het aantal bewoners wat vindt dat er voldoende maatregelen worden genomen toegenomen van 18% in 2013 naar 29% in 2015. Deze toename is echter niet significant ($p = 0,1303$).

In de Jozef Israëlsstraat is het percentage bewoners wat van mening is dat er voldoende maatregelen worden genomen licht gedaald ten opzichte van 2013. Ook is gebleken dat relatief meer mensen in de Celebesstraat van mening zijn dat er voldoende maatregelen worden getroffen ten opzichte van 2013. Toch zijn dit geen significante veranderingen en kunnen er geen conclusies worden getrokken over veranderingen met betrekking tot de mate van getroffen maatregelen.

Figuur 4.3 Voldoende maatregelen tegen studentenlast in de Jozef Israëlsstraat, in %

Figuur 4.4 Voldoende maatregelen tegen studentenlast in de Celebesstraat, in %

Verantwoordelijkheid aanpakken studentenoverlast

Uit tabel 4.3 is af te lezen dat in beide straten de eigenaar van de woning of de woningcorporatie door het grootste percentage studenten is aangewezen als verantwoordelijke voor het aanpakken van studentenoverlast. Het percentage ligt op gemiddeld 94%. Gemiddeld 89% van de respondenten van beide straten achten de gemeente verantwoordelijk. Een opvallend resultaat is het verschil tussen beide straten in de verantwoordelijkheid van de studentenverenigingen. In de Jozef Israëlsstraat ligt het percentage respondenten dat deze partij verantwoordelijk acht vrij hoog, op 69%, tegenover slechts 29% in de Celebesstraat. Dit is geen significant verschil ($p = 0,1303$). Daarnaast vinden de respondenten over het algemeen dat de gemeente, de eigenaar van de woning of woningcorporatie en de studenten te weinig verantwoordelijkheid nemen.

Tabel 4.3 Verantwoordelijkheid aanpakken studentenoverlast, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)	Totaal (N=64)
Gemeente	89	90	89
Politie	73	55	63
Eigenaar woning / Woningcorporatie	92	95	94
Uzelf	58	63	61
Ouders van studenten	19	29	25
Studenten	100	100	100
Studentenverenigingen	69	29	45
Opleidingen	15	21	19

Maatregelen ter vermindering studentenoverlast

Uit het onderzoek blijkt dat 50% van het totaal aantal respondenten denkt dat er onvoldoende maatregelen worden genomen om studentenoverlast tegen te gaan. In de onderstaande tabel heeft deze groep respondenten aangegeven met welke maatregelen de studentenoverlast naar hun mening verminderd zou kunnen worden. In beide straten zegt het grootste deel van de respondenten dat er een strenger beleid moet komen met betrekking tot de vermindering van de concentratie studenten in de straat. In de Jozef Israëlsstraat ligt dit percentage op 28% en in de Celebesstraat op 53%. In de Jozef Israëlsstraat vindt 28% van de respondenten het ook belangrijk dat de huiseigenaren van studentenwoningen beter bereikbaar worden en regels opstellen voor de bewoners. In de Celebesstraat heeft geen enkele respondent dit als maatregel genoemd. Het onderhouden van de woningen en de buurt in het algemeen is een punt dat in beide straten wordt genoemd: in de Jozef Israëlsstraat door 17% van de respondenten en in de Celebesstraat door 7%. Tot slot denkt 13% van de respondenten in de Celebesstraat dat het oprichten van een studentencampus de studentenoverlast zou verminderen. Geen enkele respondent uit de Jozef Israëlsstraat heeft deze maatregel genoemd.

Tabel 4.4 Maatregelen voor vermindering studentenoverlast, in %

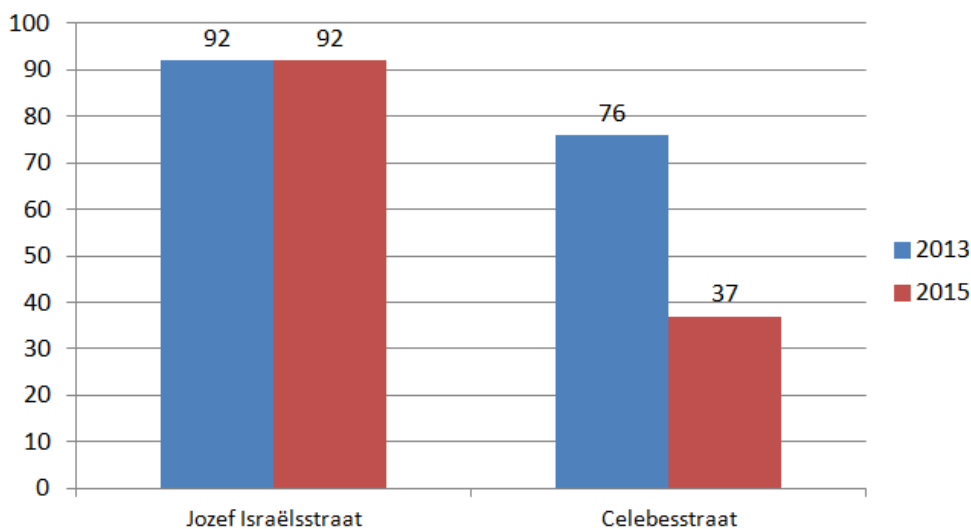
	Jozef Israëlsstraat (n=18)	Celebesstraat (n=15)	Totaal (n=33)
Strenger beleid om concentratie studenten te verminderen	28	53	36
Onderhouden van woningen en buurt	17	7	12
Strengere controles en boetes	17	20	18
Huiseigenaren moeten bereikbaar worden voor buurtbewoners, regels opstellen	28	0	15
Gezamenlijke actie vanuit de buurt	17	7	12
Er moet een campus komen voor studenten	0	13	6

4.2 Overlast en studentenoverlast

Overlast

Aan de respondenten is gevraagd waarvan zij overlast ervaren en wie de veroorzaker ervan is. Uit de resultaten blijkt dat een meerderheid aangeeft overlast te hebben ervaren in de afgelopen 12 maanden. In de Jozef Israëlsstraat ervaren nagenoeg alle respondenten wel eens overlast, namelijk 92% van de respondenten. In de Celebesstraat ervaart ruim de helft van de respondenten wel eens overlast, namelijk 45%. Als dit vergeleken wordt met 2013, blijkt dat de overlast in de Jozef Israëlsstraat niet significant ($p = 0,49$) is veranderd. De overlast in de Celebesstraat is vergeleken met 2013 wel een stuk gedaald, deze daling is significant ($p = 0,00235$) gebleken.

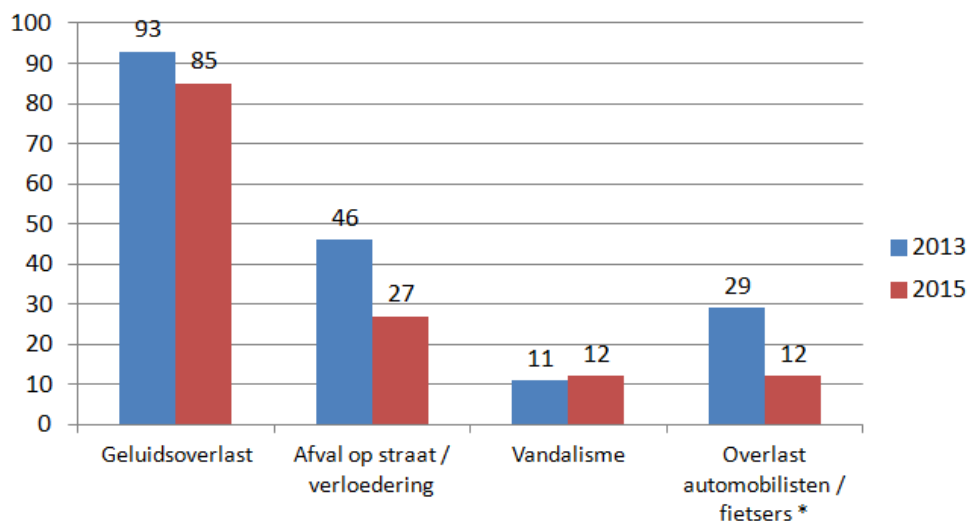
Figuur 4.5 Ervaren overlast in beide straten

Van de respondenten die overlast ervaren hebben, is er gevraagd wie de veroorzakers hiervan zijn. In onderstaande figuren (figuren 4.6 en 4.7) zijn de verschillende ervaren vormen van overlast opgesomd. In beide straten is gevraagd naar de vormen van overlast die de respondenten ervaren. Bewoners hebben op deze vraag vaak meerdere antwoorden gegeven. De vormen van overlast die het meeste voorkomen zijn; geluidsoverlast, afval op straat en verloedering, vandalisme, overlast van automobilisten of fietsers en overlast van de school en kinderen die op het schoolplein spelen. Geluidsoverlast wordt als grootste bron van overlast ervaren in beide straten. Een opvallend resultaat is het percentage respondenten die overlast van de school of van het schoolplein noemt als bron. In de Celebesstraat ervaart 13% van de respondenten dit als bron van overlast, terwijl geen enkele respondent in de Jozef Israëlsstraat deze vorm van overlast noemt. In de Jozef Israëlsstraat zit geen school/schoolplein, wat verklaart waarom deze vorm van overlast in de Jozef Israëlsstraat niet wordt genoemd. Als de vormen van overlast in de Jozef Israëlsstraat worden vergeleken met de meting van 2013 valt op dat alleen de overlast van automobilisten en fietsers ($p = 0,0422$) significant is gedaald. Overlast van afval op straat en verloedering ($p = 0,2047$), geluidsoverlast ($p = 0,1526$) en vandalisme ($p = 0,4502$) bleken niet significant te zijn veranderd. Als vervolgens de vormen van

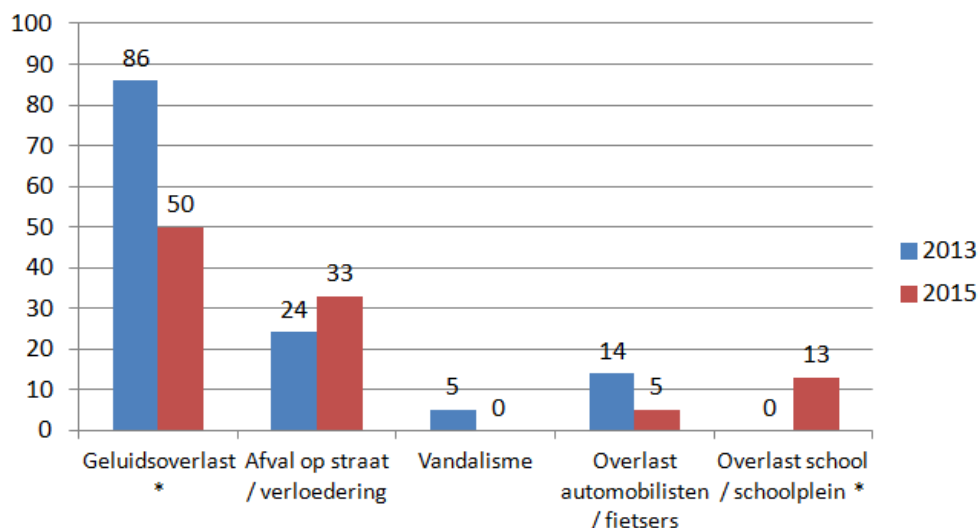
overlast in de Celebesstraat worden vergeleken met de meting van 2013 blijkt dat bij overlast van automobilisten en fietsers ($p = 0,926$), afval op straat en verloedering ($p = 0,2047$) en vandalisme ($p = 0,0926$) er geen significante verandering is gevonden. Geluidsoverlast in de Celebesstraat is wel significant gedaald ($p = 0,00125$) in vergelijking met de meting van 2013. De overlast van de school en bijbehorend schoolplein in de Celebesstraat is in vergelijking met 2013 significant gestegen ($p = 0,0076$).

Figuur 4.6 Vormen overlast Jozef Israëlsstraat

* Significant bij $\alpha < 0,05$

Figuur 4.7 Vormen overlast Celebesstraat

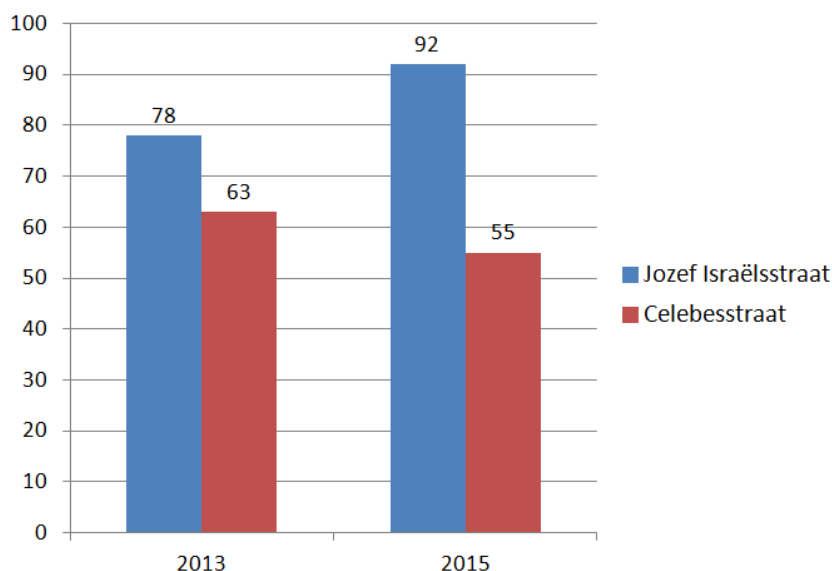

* Significant bij $\alpha < 0,05$

In totaal gaf 64% van de respondenten aan dat zij in de afgelopen 12 maanden overlast hebben ervaren van studenten. In figuur 4.8 worden de verschillen in de ervaren studentenoverlast tussen de twee straten weergegeven. Van de respondenten van de Jozef Israëlsstraat die overlast hebben ervaren, blijkt dat wanneer er overlast werd ervaren

dat er altijd sprake was van studentenoverlast. In de Celebesstraat wordt in 2015 minder studentenoverlast ervaren (55%) dan in de Jozef Israëlsstraat (92%). Als er een vergelijking wordt gemaakt met de meting van 2013 valt te concluderen dat het verschil in ervaren studentenoverlast voor zowel de Jozef Israëlsstraat ($p = 0,1705$) als voor de Celebesstraat ($p = 0,1531$) niet significant is gebleken.

Figuur 4.8 Ervaren studentenoverlast in beide straten

Tijdstip studentenoverlast

Van alle respondenten heeft 64% aangegeven dat de ervaren overlast in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk wordt veroorzaakt door studenten. In tabel 4.5 wordt weergegeven op welke momenten van de dag de studentenoverlast plaatsvindt en wat de frequentie hiervan is. Het blijkt dat de meeste studentenoverlast 's avonds en 's nachts plaatsvindt. Van alle respondenten geeft er 51% aan soms, vaak of altijd 's avonds studentenoverlast te ervaren. Voor de ervaren studentenoverlast in de nacht ligt dit percentage op 46%.

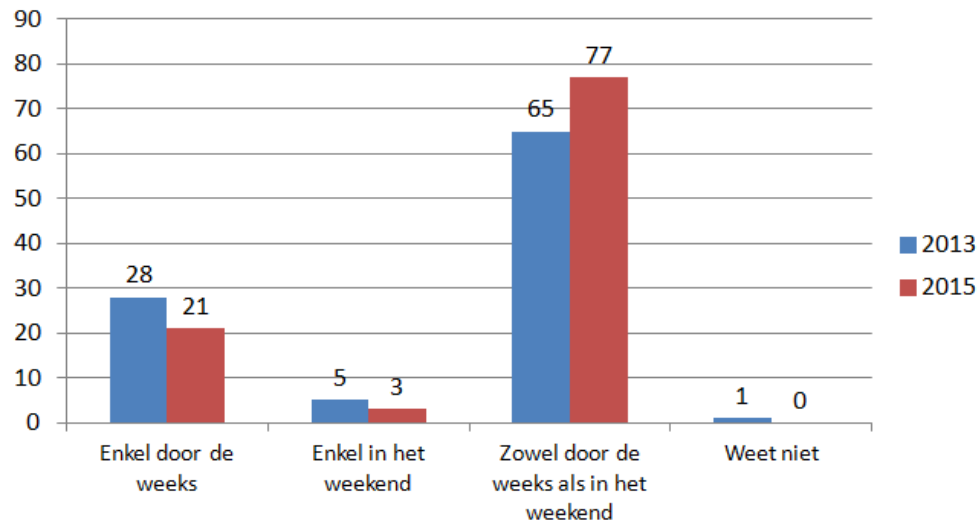
Tabel 4.5 Frequentie van tijdstip van studentenoverlast (N = 64), in %

	Overdag	's Avonds	's Nachts
Zelden of nooit	83	44	44
Soms	13	34	23
Vaak of altijd	5	17	33
Totaal	100	100	100

In figuur 4.9 is het verschil in studentenoverlast tussen doordeweekse dagen en het weekend aangegeven. 77% van de 39 respondenten die studentenoverlast ervaren geeft aan dat er geen verschil in doordeweekse dagen of het weekend. Er wordt door 21% van de 39 respondenten aangegeven dat er uitsluitend doordeweeks studentenoverlast wordt ervaren, dat is meer dan het percentage respondenten die uitsluitend in het weekend overlast ervaren (3%). Als er een vergelijking wordt gemaakt met de meting van 2013 blijkt dat er geen significante stijging heeft

plaatsgevonden. Enkel door de weeks ($p = 0,1775$), enkel in het weekend ($p = 0,3726$) en zowel door de weeks als in het weekend ($p = 0,0636$) bleken niet significant te zijn veranderd.

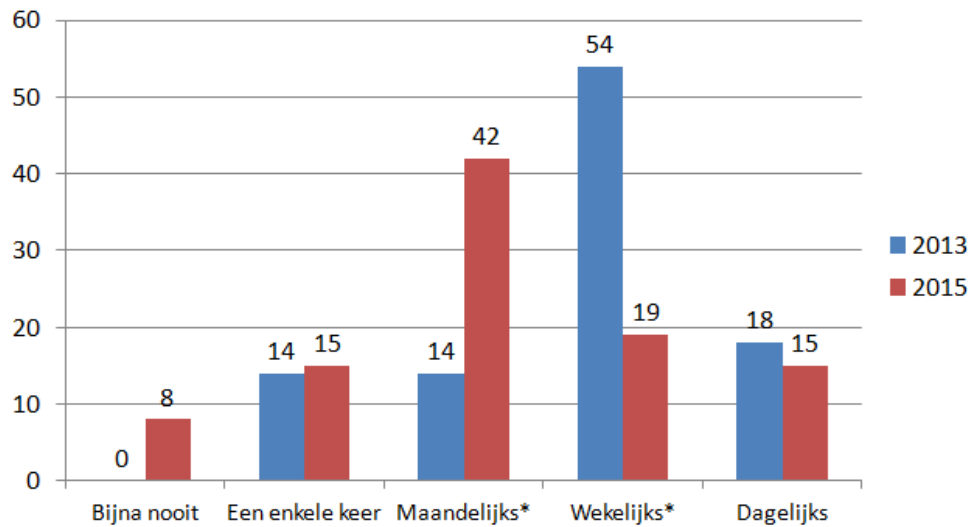
Figuur 4.9 Tijdstip in de week van studentenoverlast

Frequentie studentenoverlast

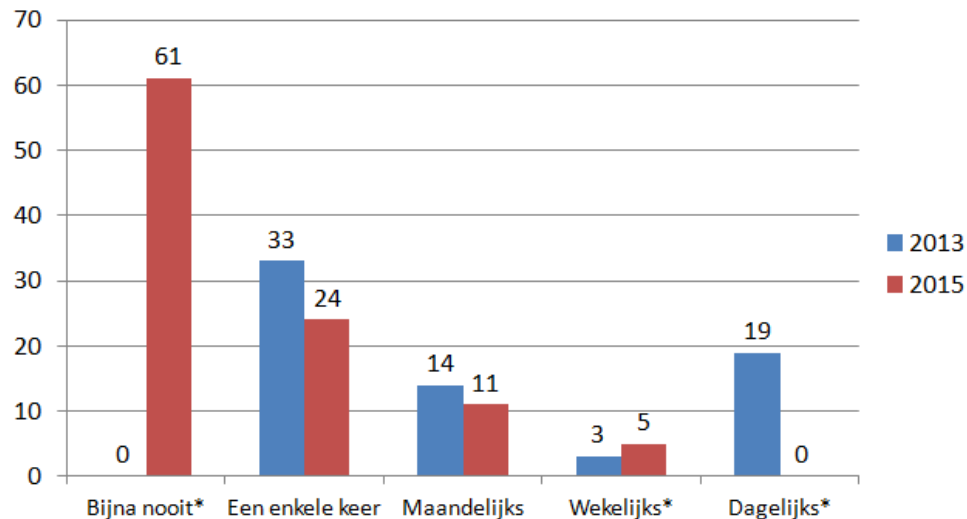
In de figuren 4.10 en 4.11 is af te lezen hoe vaak studentenoverlast in de twee straten plaatsvindt. Van de 24 respondenten uit de Jozef Israëlsstraat geven 15 respondenten (61%) aan wekelijks of maandelijks studentenoverlast te ervaren. In de Celebesstraat geven er drie respondenten van de 21 respondenten die studentenoverlast ervaren aan wekelijks of maandelijks studentenoverlast te ervaren (16%). In de Celebesstraat wordt door vijf respondenten (24%) aangegeven maar een enkele keer studentenoverlast te ervaren. De frequentie van studentenoverlast in de Jozef Israëlsstraat is van wekelijks in 2013 verschoven naar maandelijks in 2015. De stijging van het maandelijks ervaren overlast ($p = 0,0058$) en de daling van het wekelijks ervaren overlast ($p = 0,0012$) is significant gebleken. Als er wordt vergeleken met de meting van 2013 blijkt dat er in de Celebesstraat er een significante stijging ($p > 0,0012$) is in hoe vaak er bijna nooit studentenoverlast is ervaren. Er is daarnaast in de Celebesstraat een significante daling ($p = 0,0012$) in wekelijks ervaren studentenoverlast en een significante daling ($p = 0,0023$) in dagelijks ervaren studentenoverlast in vergelijking met de meting van 2013.

Figuur 4.10 Frequentie studentenoverlast Jozef Israëlsstraat

* Significant bij $\alpha < 0,05$

Figuur 4.11 Frequentie studentenoverlast Celebesstraat

* Significant bij $\alpha < 0,05$

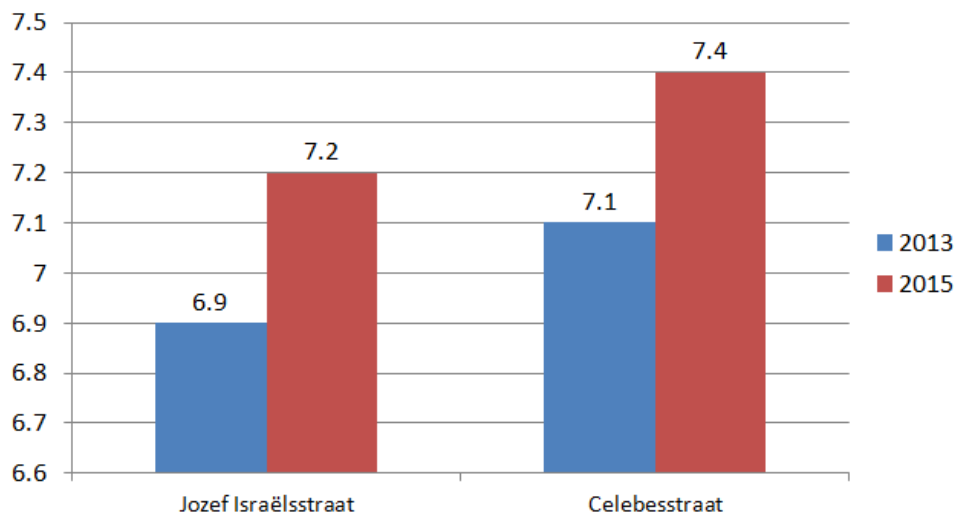
4.3 Veiligheidsbeleving en leefbaarheid

In deze paragraaf worden de resultaten van de leefbaarheid in de straten en de veiligheidsbeleving van de respondenten geanalyseerd. Om de veiligheidsbeleving te onderzoeken is gevraagd aan bewoners een rapportcijfer te geven over de veiligheid van hun straat. Daarnaast zijn er drie vragen gesteld over het persoonlijke veiligheidsgevoel van de respondenten. Om de leefbaarheid te onderzoeken is gevraagd naar de meningen van de respondenten over hun straat. Ook is het percentage van de respondenten graag wil verhuizen en wat de reden is om dit te doen bestudeerd.

Rapportcijfer veiligheid

De resultaten van de vraag naar het rapportcijfer voor de veiligheid in de straat is weergegeven in figuur 4.12. Gemiddeld geven de respondenten een 7,4 voor de veiligheid in de straat. Dit gemiddelde ligt in de Celebesstraat (7,4) hoger dan in de Jozef Israëlsstraat (7,2). Vergeleken met de meting van 2013 blijkt het verschil bij zowel de Jozef Israëlsstraat ($p = 0,3202$) als de Celebesstraat ($p = 0,3358$) niet significant te zijn. Dit geldt ook voor het verschil tussen beide straten ($p = 0,6078$). Van de 26 respondenten uit de Jozef Israëlsstraat geeft 19% de veiligheid in hun straat een zes of lager, in de Celebesstraat is dit 11%. In de meting van 2013 heeft 28% van de 36 respondenten in de Jozef Israëlsstraat de veiligheid in hun straat een zes of lager gegeven. In de Celebesstraat heeft 27% van de 33 respondenten in 2013 de veiligheid in hun straat een zes of lager gegeven. Vergeleken met de meting van 2013 zijn er niet significant minder respondenten die de veiligheid in hun straat een zes of lager geven, dit geldt voor zowel de Jozef Israëlsstraat ($p = 0,3848$) als voor de Celebesstraat ($p = 0,3396$).

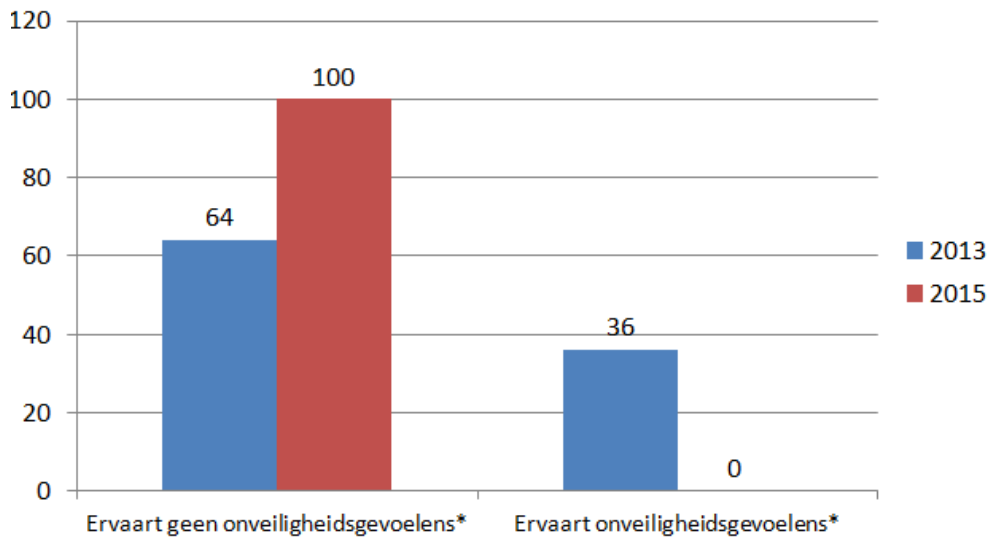
Figuur 4.12 Rapportcijfer veiligheid beide straten.

Veiligheidsbeleving

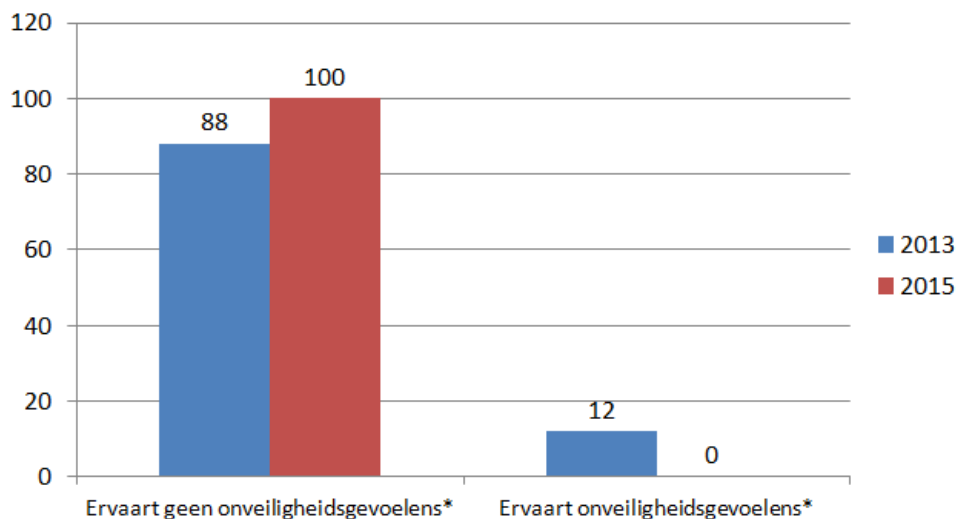
In figuren 4.13 tot en met 4.18 zijn de resultaten weergegeven over het persoonlijke veiligheidsgevoel van de respondenten. Uit de resultaten uit figuur 4.13 en 4.14 blijkt dat alle bewoners in zowel Jozef Israëlsstraat als in de Celebesstraat in 2015 overdag geen onveiligheidsgevoelens hebben ervaren. Vergeleken met de meting van 2013 is zowel de veiligheidsbeleving in de Jozef Israëlsstraat als de Celebesstraat verbeterd. Het blijkt ook dat voor beide straten, Jozef Israëlsstraat ($p = 0,0003$) en Celebesstraat ($p = 0,0421$), het verschil significant is.

Figuur 4.13 Onveiligheidsgevoelens overdag Jozef Israëlsstraat

* Significant bij $\alpha < 0,05$

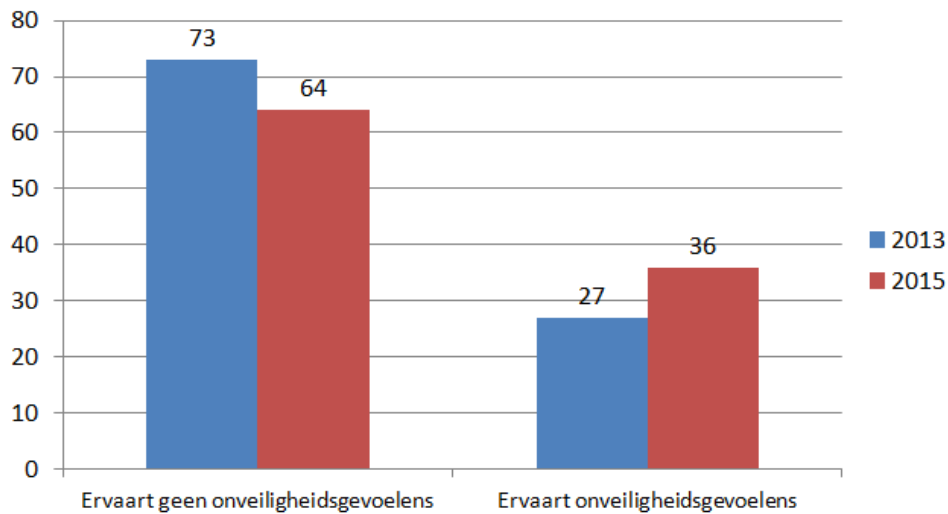
Figuur 4.14 Onveiligheidsgevoelens overdag Celebesstraat

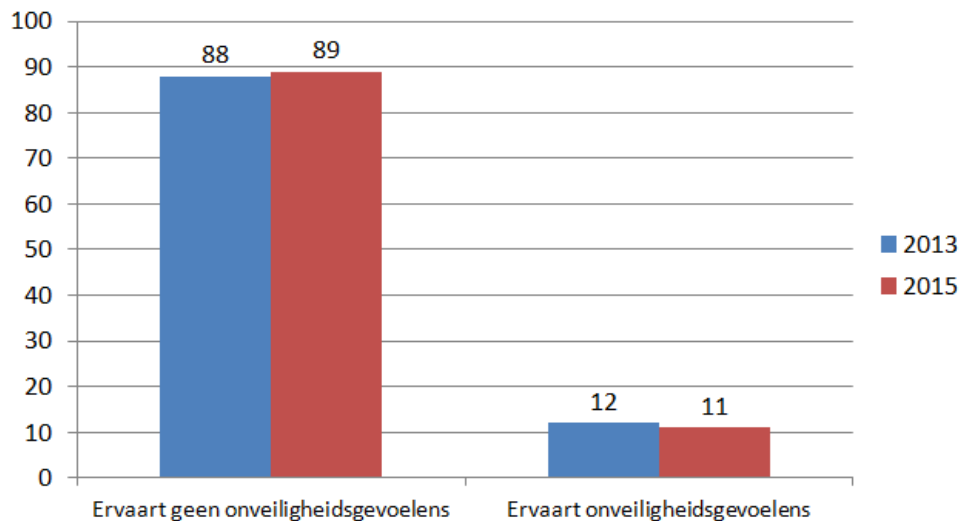
* Significant bij $\alpha < 0,05$

Uit de figuren 4.15 en 4.16 is af te leiden dat de meeste mensen 's avonds geen onveiligheidsgevoelens ervaren. In de Jozef Israëlsstraat ligt dit percentage op 64%, in de Celebesstraat is dit percentage 87%. Als deze percentages vergeleken worden met de meting van 2013 blijkt dat voor zowel de Jozef Israëlsstraat ($p = 0,2047$) als de Celebesstraat ($p = 0,4109$) geldt dat er geen significante veranderingen hebben plaatsgevonden.

Figuur 4.15 Onveiligheidsgevoelens 's avonds Jozef Israëlsstraat

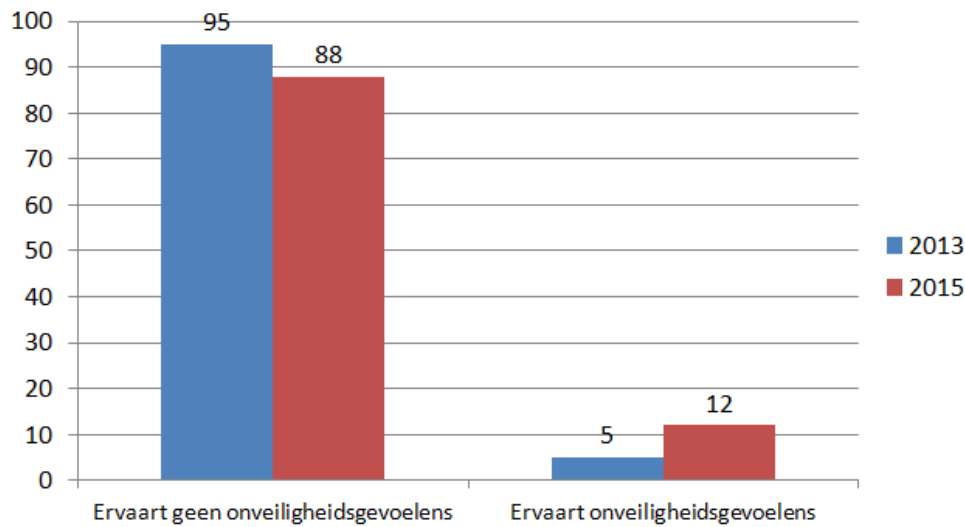

Figuur 4.16 Onveiligheidsgevoelens 's avonds Celebesstraat

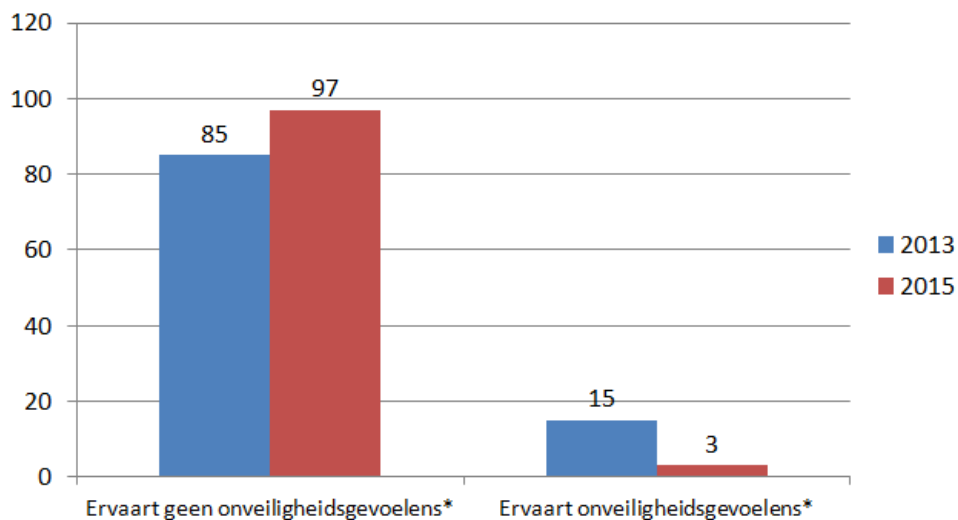

Uit de figuren 4.17 en 4.18 is af te leiden dat de meeste mensen geen onveiligheidsgevoelens ervaren als ze 's avonds alleen thuis zijn. In de Jozef Israëlsstraat is het percentage respondenten wat zich niet onveilig voelt 88%. In de Celebesstraat voelt 97% van de respondenten zich niet onveilig alleen thuis 's avonds. Als deze percentages worden vergeleken met 2013 blijkt dat voor de Jozef Israëlsstraat ($p = 0,1527$) dat er geen significante veranderingen hebben plaatsgevonden. In de Celebesstraat is er wel een significante stijging gevonden ($p = 0,034$).

Figuur 4.17 Onveiligheidsgevoelens 's avonds alleen thuis Jozef Israëlsstraat

Figuur 4.18 Onveiligheidsgevoelens 's avonds alleen Celebesstraat

* Significant bij $\alpha < 0,05$

Als de respondent heeft ingevuld dat hij/zij zich wel eens onveilig heeft gevoeld, is er gevraagd waardoor dat kwam. Hieruit bleek dat de respondenten zich onveilig voelden door zwervers op straat, inbraken in de buurt en verdachte personen.

Relatie ervaren studentenoverlast en veiligheidsbeleving

Met behulp van correlaties is gekeken of er een relatie is tussen de ervaren studentenoverlast en het rapportcijfer voor de veiligheid in de straat. Er is een negatieve correlatie van -0,218 gevonden, die niet significant is ($p = 0,171$). Er kan dus niet geconcludeerd worden dat er een relatie is tussen de ervaren studentenoverlast van de respondent en het rapportcijfer voor de veiligheid in de straat.

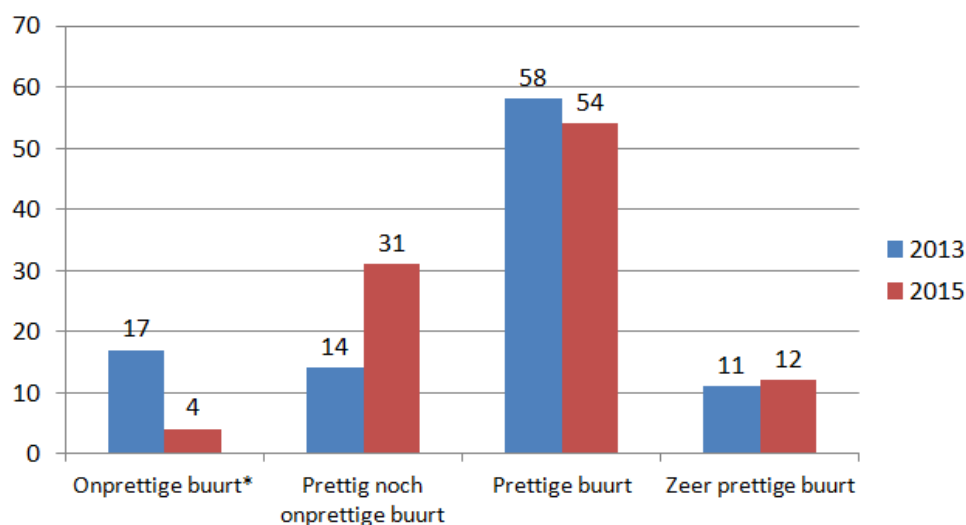
Tussen de ervaren studentenoverlast en de veiligheidsbeleving 's avonds is een negatieve correlatie gevonden van -0,298, die niet significant is ($p = 0,059$). Er kan

dus niet geconcludeerd worden dat er een relatie is tussen de ervaren studentenoverlast van de respondent en de veiligheidsbeleving 's avonds.

Leefbaarheid

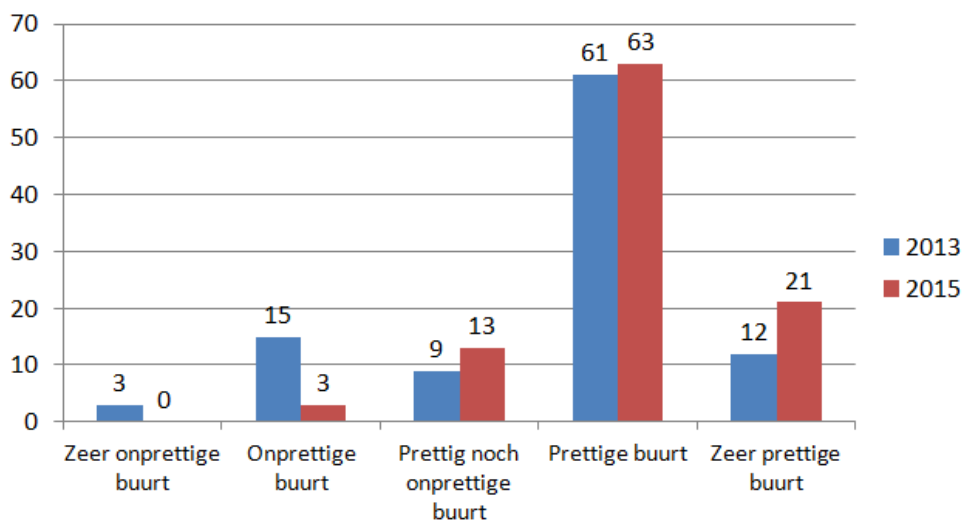
In de figuren 4.19 en 4.20 valt af te lezen in hoeverre de respondenten hun huidige woonbuurt als prettig ervaren. Een grote meerderheid van de totale respondenten uit beide straten vindt de buurt waarin ze momenteel wonen prettig of zelfs zeer prettig, namelijk 77%. Als de verschillen tussen de Jozef Israëlsstraat en Celebesstraat vergeleken worden, blijkt dat de Celebesstraat als prettig om in te wonen wordt beschouwd. Er lijken vergeleken met de meting van 2013 in beide straten geen grote verschillen te zijn met de meting van 2015. In de Jozef Israëlsstraat is het percentage respondenten dat aangeeft het een onprettige buurt te vinden significant gedaald ($p = 0,034$) vergeleken met de meting van 2013. In de andere categorieën bij de Jozef Israëlsstraat, prettig noch onprettige buurt ($p = 0,0521$), prettige buurt ($p = 0,3726$) en zeer prettige buurt ($p = 0,4502$), blijken er geen significante veranderingen te hebben plaatsgevonden. In de Celebesstraat hebben er geen significante veranderingen plaatsgevonden als een vergelijking wordt gemaakt met de meting van 2013. Zeer onprettige buurt ($p = 0,1532$), onprettige buurt ($p = 0,34$), prettig noch onprettige buurt ($p = 0,2998$), prettige buurt ($p = 0,411$) en zeer prettige buurt ($p = 0,1532$) bleken niet significant te zijn veranderd.

Figuur 4.19 Prettige woonbuurt Jozef Israëlsstraat, in %

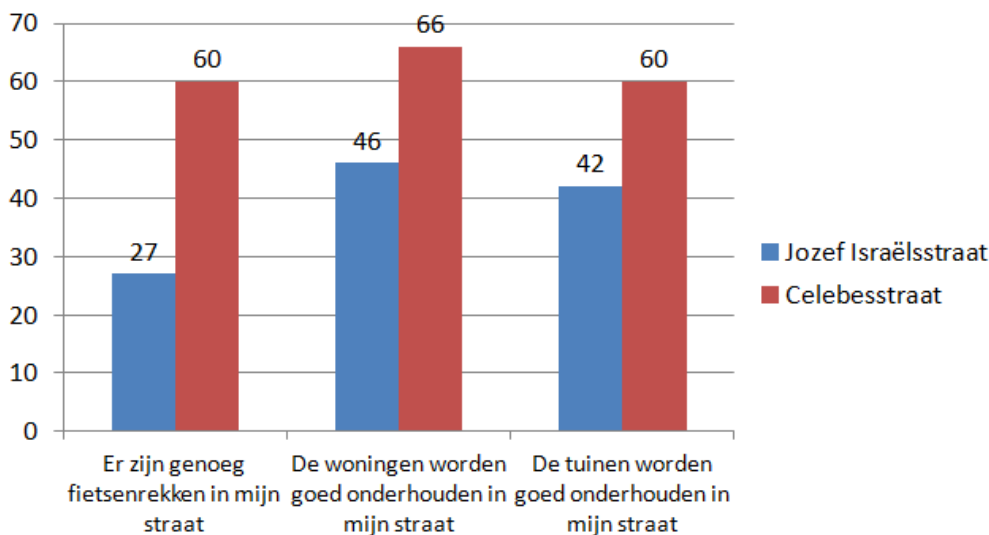
* Significant bij $\alpha < 0,05$

Figuur 4.20 prettige woonbuurt Celebesstraat, in %

Uit figuur 4.21 blijkt dat de respondenten van de Jozef Israëlsstraat minder tevreden zijn over de uitstraling van hun straat dan bewoners in de Celebesstraat. Dit is gedaan door middel van drie stellingen. De eerste stelling is: 'Er zijn genoeg fietsenrekken in mijn straat'. De tweede stelling is: 'De woningen worden goed onderhouden in mijn straat'. De laatste stelling is: 'De tuinen worden goed onderhouden in mijn straat'. Een minderheid geeft bij alle drie de stellingen aan het eens te zijn met de stelling (27%, 46% en 42%). In de Celebesstraat is de meerderheid het eens met de stellingen over de fietsenrekken (60%), het onderhouden van woningen (66%) en het onderhoud van de tuinen (60%).

Figuur 4.21 Stellingen leefbaarheid, in % eens met stelling

In tabel 4.6 is te zien in hoeverre de respondenten van plan zijn te verhuizen of juist niet. Uit de resultaten blijkt dat in de Jozef Israëlsstraat 19% en in de Celebesstraat 18% beslist wel willen verhuizen. Het verschil tussen de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat is niet significant gebleken ($p = 0,4509$). In de Jozef Israëlsstraat wordt er wel meer getwijfeld om in de nabije toekomst te gaan verhuizen (15%) dan in de

Celebesstraat (8%), wederom is dit verschil niet significant gebleken ($p = 0,2047$). Kijkend naar alle 64 respondenten in totaal is een meerderheid van 43 respondenten (67%) niet van plan om in de nabije toekomst te gaan verhuizen. Het verschil tussen de straten is ook hier niet significant gebleken ($p = 0,4109$). Tevens is het verschil in respondenten tussen de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat wat reeks een nieuwe woning heeft gevonden niet significant ($p = 0,0771$) gebleken.

Tabel 4.6 Van plan om te verhuizen, in %

	Jozef Israëlsstraat (n=26)	Celebesstraat (n=38)	Totaal (N=64)
Beslist niet	65	68	67
Misschien	15	8	11
Ik zou wel willen, maar kan niks vinden	0	0	0
Beslist wel	19	18	19
Heb reeds nieuwe huisvesting/woning gevonden	0	5	3
Geen antwoord/weet niet	0	0	0
Totaal	100	100	100

In tabel 4.7 is te zien waarom de respondenten van plan zijn in de nabije toekomst te gaan verhuizen. Hierbij wordt dus alleen gekeken naar de 19 van de 64 respondenten (30%) die hebben aangegeven misschien of zeker te willen verhuizen. In de Jozef Israëlsstraat wil een aantal bewoners verhuizen vanwege de overlast die wordt veroorzaakt door de studenten. In de Celebesstraat is dit niet aan de orde. In beide straten is er een kleine groep die om een andere reden dan gegeven wil verhuizen, zoals persoonlijke redenen (scheiding) (1), woning met tuin zoeken (1), naar het platteland verhuizen (1) of koop in plaats van huur (1).

Tabel 4.7 Reden om te verhuizen, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

	Jozef Israëlsstraat (n=9)	Celebesstraat (n=11)	Totaal (N=64)
Werk elders	3	0	3
Gezondheid/behoefte aan zorg	2	2	3
Te kleine woning	2	3	5
Overlast van directe burens welke niet student zijn	0	2	2
Overlast van studenten	8	0	8
Te hoge huur/woonkosten	0	2	2
Slecht onderhoud van huidige woning	0	2	2
Huidige woonbuurt	0	2	2
Overlast op straat	0	0	0
Anders	5	6	11

Relatie ervaren studentenoverlast en leefbaarheid van de woonomgeving

In de Jozef Israëlsstraat is er een hoog percentage van ervaren studentenoverlast, namelijk 92% van de respondenten. Er is gebleken dat een deel van de respondenten deze overlast aangeeft als reden voor een verhuizing (8%). Er is met behulp van correlaties gekeken of er een relatie tussen de ervaren studentenoverlast en het plan om te verhuizen is. Er is een kleine negatieve correlatie van -0,076 gevonden, deze is echter niet significant gebleken ($p = 0,637$). Er mag dus niet geconcludeerd worden dat er een relatie is tussen de ervaren studentenoverlast en de plannen van een respondent om te verhuizen. Daarnaast is er met behulp van correlaties gekeken of er een relatie tussen de ervaren studentenoverlast en de kijk van de respondent op de woonomgeving is. Er is een kleine negatieve correlatie van -0,018 gevonden, deze is echter niet significant gebleken ($p = 0,911$). Er mag dus niet geconcludeerd worden dat er een relatie is tussen de ervaren studentenoverlast en de kijk van een respondent op de woonomgeving.

5. CONCLUSIE EN DISCUSSIE

Dit onderzoek naar studentenoverlast is een herhaling van de meting uit 2013. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in de ervaren studentenoverlast in de Jozef Israëlsstraat en de Celebesstraat. Daarnaast is de invloed van studentenoverlast op de veiligheidsbeleving van de bewoners en de leefbaarheid van deze straten onderzocht. Ook is er onderzocht of de door de Gemeente Groningen getroffen maatregelen effect hebben gehad.

In het onderzoek staat de volgende vraag centraal:

'In hoeverre ervaren bewoners overlast van studenten, waaruit bestaat de overlast en wat is het resultaat van de door de gemeente genomen maatregelen?'

De onderwerpen die centraal staan voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag zijn: genomen maatregelen en maatregelen die genomen kunnen worden om studentenoverlast te kunnen verminderen, overlast en studentenoverlast en de veiligheidsbeleving van de bewoners en de leefbaarheid van de woonomgeving.

5.1 Maatregelen

Twee jaar geleden is de gemeente Groningen begonnen met het treffen van maatregelen ter vermindering van studentenoverlast. In de Jozef Israëlsstraat zijn maatregelen genomen door de gemeente om de betrokkenheid van zowel vaste bewoners als studenten bij de buurt te vergroten. Ook zijn er maatregelen getroffen met als doel de leefbaarheid te vergroten. Voorbeelden van de maatregelen van de gemeente zijn straatfeesten, werkgroepen en informatieavonden. In de Celebesstraat heeft de gemeente geen maatregelen getroffen. De percentages over de bekendheid met de door de gemeente uitgevoerde maatregelen liggen in de Jozef Israëlsstraat hoger dan in de Celebesstraat. De maatregelen zijn dus wel degelijk bekend bij de vaste bewoners van de Jozef Israëlsstraat. Toch is het aantal bewoners dat vindt dat er niet genoeg maatregelen worden getroffen hoog, namelijk 69%. In vergelijking met twee jaar geleden is dit percentage dan ook (niet significant) gestegen (59%). Het percentage bewoners in de Celebesstraat dat vindt dat er voldoende maatregelen zijn genomen is juist (niet significant) gestegen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de bewoners van de Celebesstraat meer tevreden zijn over de getroffen maatregelen dan twee jaar geleden. Deze uitkomst is opmerkelijk, aangezien de gemeente alleen in de Jozef Israëlsstraat maatregelen heeft genomen.

Om te concluderen wat de resultaten van de genomen maatregelen zijn, werd er gekeken naar de verandering van de betrokkenheid van studenten met de buurt en de bewoners en de verandering van contact met de studenten ten opzichte van 1,5 jaar geleden. Uit de resultaten blijkt dat 31% van de respondenten uit de Jozef Israëlsstraat

vindt dat de betrokkenheid van studenten met de buurt en de bewoners is gestegen ten opzichte van 1,5 jaar geleden. In de Celebesstraat ligt dit percentage lager. Op de vraag of het contact veranderd is met de studenten ten opzichte van 1,5 jaar geleden, zijn er meer respondenten uit de Jozef Israëlsstraat van mening dat het contact is gestegen dan de respondenten uit de Celebesstraat. Geconcludeerd kan worden dat in de Jozef Israëlsstraat een deel van de respondenten van mening is dat de betrokkenheid van studenten en het contact met studenten is gestegen sinds er maatregelen worden genomen. Dit is in mindere mate het geval in de Celebesstraat. Als er in de Celebesstraat echter dezelfde, hiervoor genoemde, maatregelen worden ingevoerd als in de Jozef Israëlsstraat zou er een grote kans zijn dat het contact met de studenten in de Celebesstraat stijgt.

De respondenten hebben zelf een aantal maatregelen aangedragen die genomen kunnen worden om studentenoverlast tegen te gaan. De maatregel die het meest genoemd is, is dat er een strenger beleid moet komen met betrekking tot de vermindering van de concentratie studenten in de straat. In de Jozef Israëlsstraat heeft 28% van de respondenten deze optie aangedragen en in de Celebesstraat ligt dit percentage hoger, namelijk 53%. Dit geeft aan dat in beide straten behoefte is aan handhaving van de 15% norm, in de Celebesstraat is deze behoefte groter dan in de Jozef Israëlsstraat. Ook het onderhouden van de woningen en de buurt, gezamenlijke actie vanuit de buurt, het strenger controleren van studentenwoningen en het uitdelen van boetes worden als maatregelen in beide straten genoemd. De bewoners in de Jozef Israëlsstraat vinden dat het belangrijk is dat de huiseigenaren van de studentenwoningen beter bereikbaar moeten worden en dat er regels opgesteld moeten worden voor bewoners. Tot slot zijn de bewoners van de Celebesstraat van mening dat het oprichten van een studentencampus als maatregel de studentenoverlast zou kunnen verminderen.

Er kan geconcludeerd worden dat de bewoners van de Jozef Israëlsstraat wel bekend zijn met de genomen maatregelen. Het aantal bewoners wat vindt dat er niet voldoende maatregelen worden genomen, is niet significant gestegen. Een mogelijke verklaring is dat de getroffen maatregelen geen direct waarneembaar effect hebben op de mate van studentenoverlast. Het organiseren van een straatfeest of informatieavond zal namelijk niet meteen leiden tot een afname van de geluidsoverlast of het aantal fietsen op straat. Bewoners van de straat zullen geen concrete vermindering van de overlast ervaren waardoor zij vinden dat de getroffen maatregelen niet doeltreffend zijn. Daarnaast kan er over het algemeen geconcludeerd worden dat de hogere betrokkenheid van studenten en het contact met studenten mogelijk wel het gevolg is van de genomen maatregelen. Dit kan geconcludeerd worden doordat de betrokkenheid en het contact in de ogen van de bewoners is gestegen.

5.2 Overlast en studentenoverlast

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat in zowel de Jozef Israëlsstraat als de Celebesstraat studentenoverlast wordt ervaren. In de Jozef Israëlsstraat wordt door een

groot deel van de respondenten studentenoverlast ervaren, ook in de Celebesstraat wordt door het merendeel studentenoverlast ervaren. Vergeleken met 2013 blijkt dat beide percentages niet significant zijn gestegen (Jozef Israëlsstraat) en niet significant gedaald (Celebesstraat). Er is een positieve ontwikkeling te zien in de frequentie van de studentenoverlast. In de Jozef Israëlsstraat is de frequentie van wekelijks in 2013 verschoven naar maandelijks in 2015. In de Celebesstraat wordt er, in vergelijking met 2013, vaker aangegeven door de respondent dat er (bijna) nooit studentenoverlast is ervaren. Het grootste deel van de respondenten geeft aan dat er geen verschil is in de studentenoverlast op doordeweekse dagen of in het weekend. Daarnaast mag algemeen geconcludeerd worden dat studentenoverlast meestal in de avond of nacht wordt ervaren.

Naast studentenoverlast worden er ook andere vormen van overlast ervaren door de respondenten. Geluidsoverlast wordt als grootste bron van overlast ervaren in beide straten, in de Jozef Israëlsstraat ervaart 85% van de respondenten geluidsoverlast en in de Celebesstraat is dit 50%. Na geluidsoverlast wordt afval op straat en verloedering vaak genoemd, in de Jozef Israëlsstraat door 27% en in de Celebesstraat door 33%. In de vragenlijst is niet gevraagd aan de respondenten welke vormen van studentenoverlast worden ervaren. Hierdoor is het niet duidelijk welke overlastvormen specifiek van studenten worden ervaren.

5.3 Veiligheidsbeleving en leefbaarheid

De bewoners van de Jozef Israëlsstraat geven de veiligheid in hun straat gemiddeld een 7,2. Gezien het feit dat bijna alle bewoners in de Jozef Israëlsstraat overlast ervaren, is dit cijfer hoger dan verwacht. Aangezien bijna alle respondenten (92%) overlast van studenten ervaren en zelfs een deel van de respondenten dit aangeeft als reden om te verhuizen (8%). In de Celebesstraat ervaart iets meer dan de helft van de bewoners studentenoverlast en hier wordt gemiddeld een 7,4 voor de veiligheid in hun straat gegeven. Er zijn nauwelijks mensen die de veiligheid in hun straat een zes of lager geven.

Ondanks dat de bewoners in de Jozef Israëlsstraat bijna allemaal studentenoverlast ervaren, geven de bewoners de veiligheid in hun straat gemiddeld een 7,2. In de Celebesstraat ervaart iets meer dan de helft van de bewoners studentenoverlast en hier wordt gemiddeld een 7,4 voor de veiligheid in hun straat gegeven. Er zijn nauwelijks mensen die de veiligheid in hun straat een zes of lager geven.

De veiligheidsbeleving van de respondent is bestudeerd voor verschillende dagdelen. De veiligheidsbeleving overdag is significant verbeterd ten opzichte van de meting van 2013, er ervaart geen enkele respondent onveiligheidsgevoelens overdag. In de Jozef Israëlsstraat is het percentage van respondenten die zich onveilig hebben gevoeld in de avond en nacht hoger, in 2013 was dit 27% en in de meting van 2015 is dit gestegen naar 36%. In de Celebesstraat hebben minder respondenten zich onveilig gevoeld in zowel de avond als de nacht, in 2013 was dit 12% tegenover 11% in de

meting van 2015. Er is een negatieve, niet significante correlatie gevonden tussen de ervaren studentenoverlast en het rapportcijfer voor de veiligheid in de straat. Ook tussen ervaren studentenoverlast en de veiligheidsbeleving in de verschillende dagdelen is een negatieve, maar niet significante, correlatie gevonden. Het blijkt dat er niet geconcludeerd mag worden dat de ervaren studentenoverlast invloed heeft op de veiligheidsbeleving van de respondenten.

30% van de respondenten geeft aan misschien of beslist te willen verhuizen, waarvan slechts 8% aangeeft dat studentenoverlast hier de reden voor is. Wat betreft de leefbaarheid zijn de resultaten voor beide straten positief. Drie kwart van de respondenten geeft aan de buurt waarin zij wonen als prettig of zelfs zeer prettig te ervaren. Er mag geconcludeerd worden dat de ervaren studentenoverlast niet/weinig van invloed is op de ervaren leefbaarheid in de buurt. Dit wordt ondersteund door het hoge percentage mensen wat de buurt prettig of zeer prettig vind om in te wonen. Een kanttekening hierbij is dat er een kans is dat het percentage respondenten wat een positieve leefbaarheid ervaart in de woonomgeving hoger kan zijn geweest als er helemaal geen studentenoverlast was.

Gesteld is dat buurtbewoners de grip op hun leefomgeving verliezen wanneer er sprake is van studentenoverlast. Dit zal kunnen leiden tot onveiligheidsgevoelens (Gijsbrechts e.a. ,2008). Deze bevinding lijkt niet overeen te komen met de resultaten van beide straten. Een mogelijke verklaring is dat studentenoverlast als hinderlijk wordt ervaren, maar niet per definitie leidt tot onveiligheidsgevoelens of een aantasting van de leefbaarheid.

5.4 Aanbeveling

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de getroffen maatregelen in de Jozef Israëlsstraat geen effect hebben gehad op een vermindering van de studentenoverlast. De maatregelen die zijn getroffen hebben waarschijnlijk wel effect gehad op de betrokkenheid van studenten met de buurtbewoners en de hoeveelheid en frequentie van het contact met studenten, maar dit heeft geen effect gehad op de studentenoverlast. Door over twee jaar weer een herhaalmeting van dit onderzoek uit te voeren kan worden vastgesteld of de betrokkenheid, hoeveelheid en frequentie van contact met studenten wel of geen effect heeft op de studentenoverlast. Daarnaast kan er in een herhaalmeting gekeken worden naar sociale cohesie. De sociale cohesie was niet meegenomen in de meting van 2013 maar wel in de meting van 2015. Hierdoor konden er in dit onderzoek geen conclusies worden getrokken over het effect van de maatregelen op de sociale cohesie in de straat. Een andere aanbeveling voor een herhaalonderzoek is ook om niet te vragen aan de respondenten wanneer hij/zij thuis is. Deze vraag zorgde voor veel verwarring en uiteindelijk kon hier niks nuttigs mee geconcludeerd worden in het onderzoek.

De meest voorkomende vormen van overlast zijn geluidsoverlast, afval op straat en verloedering. Door maatregelen te nemen die specifiek gericht zijn op deze genoemde

vormen van overlast kan mogelijk op korte termijn de mate van (studenten) overlast verminderd worden. Zo kan de gemeente er bijvoorbeeld op toezien dat eigenaren van studentenhuisen de panden voldoende isoleren om zo de gehorigheid te verminderen. Ook geven bewoners aan gehinderd te worden door teveel fietsen op straat. In de Celebesstraat blokkeren fietsen bijvoorbeeld vaak de toegang tot bovenwoningen. Daarnaast is het ook van belang om de fietsenrekken juist te plaatsen. In de Jozef Israëlsstraat zijn de fietsenrekken zo geplaatst dat de fietsen horizontaal staan met de auto's in de straat. Het komt regelmatig voor dat fietsen omvallen en zo schade veroorzaken of dat bewoners hun autodeur niet kunnen openen. Daarnaast is het belangrijk om in een volgend onderzoek beter te kijken naar de verschillen in overlast en door welke partijen deze overlast wordt veroorzaakt. Op deze manier kan de niet-studentenoverlast beter onderscheiden worden van de studentenoverlast en kan de laatstgenoemde overlast beter in kaart worden gebracht. Wanneer de vormen van studentenoverlast beter in kaart kunnen worden gebracht kunnen er specifiekere maatregelen worden getroffen tegen de vorm van overlast.

5.5 Discussie

Dit onderzoek kent een aantal sterke en zwakkere punten. Een sterk kant van dit onderzoek naar studentenoverlast is dat alle respondenten persoonlijk zijn geïnterviewd. Hierdoor kregen de respondenten de kans om toelichting te geven op de gegeven antwoorden, maar ook om antwoorden te nuanceren als dit nodig was. Wanneer er onduidelijkheid is bij de respondent kan er uitleg worden gegeven, maar ook onduidelijkheid aan de kant van de interviewer kan meteen worden weggenomen. Door de vragenlijsten op deze manier af te nemen wordt goed duidelijk wat er speelt onder de bewoners van de straten. Daarnaast is deze manier van interviewen een manier om beter te weten te komen wat er speelt in de straat.

Een andere sterke kant van dit onderzoek is dat er in de vragenlijst eerst is gevraagd of de respondent overlast heeft ervaren. Daarna is er gevraagd van wie de respondent overlast had, bijvoorbeeld door studenten. Hierdoor kan er in de analyses gekeken worden naar de ervaren overlast in het algemeen en ook naar de ervaren studentenoverlast. Daardoor wordt er een compleet beeld verkregen van de omvang van algemeen ervaren overlast en studentenoverlast. Een beperking hierbij is echter wel dat er niet expliciet is gevraagd naar de vormen van studentenoverlast. Het is hierdoor niet duidelijk of bepaalde vormen van overlast voornamelijk door studenten wordt veroorzaakt of ook door andere bewoners van de straat.

Een minder sterke kant aan dit onderzoek is dat het niet mogelijk is om alle bewoners van de straten te interviewen. Vooraf is een aankondigingbrief gestuurd waarin stond dat er enquêtes werden afgenomen over de leefbaarheid in de directe woonomgeving. Daarna zijn vijf interviewers op meerdere tijdstippen langs de deuren gegaan, maar alsnog zijn niet alle bewoners geïnterviewd. Dit kwam doordat een deel niet bereikt kon worden, doordat de bewoners niet thuis waren of niet open deden. Dit kwam ook doordat een deel niet mee wou werken aan het onderzoek. In beide straten zijn er meer

studentenhuizen bij gekomen dan in het vorig onderzoek uit 2013. Hierdoor werd het aantal bewoners om te interviewen ook lager.

Het zou kunnen zijn dat de respondenten zich beperkt kunnen voelen in het volledig eerlijk antwoorden. De vragen gaan over studentenoverlast en de enquêtes zijn ook afgenomen door studenten. Het is denkbaar dat respondenten hierdoor het lastig vinden om volledig eerlijk te antwoorden. Wanneer hier sprake van is, zou dit de resultaten kunnen beïnvloeden.

Dit onderzoek heeft de effecten van de genomen maatregelen onderzocht. Bij dit onderzoek was er sprake van een controle straat, namelijk de Celebesstraat. In de Celebesstraat zijn door de gemeente geen maatregelen ter vermindering van studentenoverlast uitgevoerd. Door de Celebesstraat te vergelijken met de Jozef Israëlsstraat, waar wel maatregelen zijn uitgevoerd, is het effect van maatregelen goed bestudeerd. Door de vergelijking tussen de beide straten kon tevens onderzocht worden of bepaalde maatregelen hebben gewerkt zoals de bedoeling was.

De opdrachtgever kan dit onderzoek als vergelijking gebruiken bij een herhaalmeting. Dit onderzoek levert namelijk goede en specifieke data waarmee in de toekomst goede vergelijkingen mee kunnen worden gemaakt, waar wederom mee kan worden gekeken naar het effect van een maatregel en of deze gewerkt heeft of niet.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Achterbergh, L. (2011).
Studenten in lichte gemeenschappen; een zware last voor autochtone ouderen?
Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.
- Beke, B. M. W. A., Van Wijk, A. & Ferwerda, H. B. (2006).
Jeugdcriminaliteit in groepsverband ontrafeld: Tussen rondhangen en bendevorming. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Bijleveld, C. C. J. H., & Bunt, H. G. van de (2003).
De grens van onveiligheid. Amsterdam: Vrije Universiteit.
- Boers, J., Steden, R. V., & Boutellier, J. C. J. (2008).
Het effect van positieve en negatieve factoren op veiligheidsbeleving: een kwantitatieve studie onder inwoners van Amsterdam. *Tijdschrift voor veiligheid en veiligheidszorg*, 7, 34-52.
- Bruinsma, G. J. N. & Bernasco, W. (2004).
De stad en sociale onveiligheid. Een state of the art van wetenschappelijke kennis in Nederland. Leiden: NSCR.
- Carver, A., Salmon, J., Campbell, K., Baur, L., Garnett, S. & Crawford, D. (2005).
Perceptions of the local neighborhood and walking and cycling among adolescents. *American Journal of Health Promotion*, 20 (2), 139–147.
- Duyvendak, J. W. & Hurenkamp, M. (2004).
Kiezen voor de kudde. Amsterdam, Van Genneep.
- Frieling (2007).
De ontwikkeling van een meetinstrument voor sociale cohesie in de buurt.
Verkregen via: [http://www.invoeringwmo.nl/sites/default/documenten/definitieve MeetinstrumentSocialeCohesie.pdf](http://www.invoeringwmo.nl/sites/default/documenten/definitieve_MeetinstrumentSocialeCohesie.pdf)
- Gemeente Groningen (2014).
Adressen met onttrekkingsvergunning. Verkregen via:
<http://gemeente.groningen.nl/kamerverhuur/adressen-met-onttrekkingsvergunning-oktober-2014>
- Hubbard, P. (2008).
Regulating the social impacts of studentification – A Loughborough case study. *Environment and Planning A*, 40, 323-241.
- Kaal, H. L., Veen, G. N. G. van der (2006).
Verslag van de nul-meting overlast- en veiligheidsbeleving rond het project “nieuwe energie”. Afdeling Criminologie, Universiteit Leiden, Leiden.
- Knol, F. (2005).
Wijkkwaliteiten. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.
- Mota, J., Almeida, M., Santos, P. & Ribeiro, J. (2005).
Perceived neighborhood environments and physical activity in adolescents. *Preventive Medicine*, 41 (5–6), 834–936

- Nasar, J. L. & Fisher, B. (1993).
Hot spots of fear and crime; a multi-method investigation. *Journal of environmental psychology*, 187-206.
- Paquin, G. W. & Gambrill, E. (1994).
The problem with neighbours. *Journal of Community Psychology*, 22 (1), 21-32.
- Snippe, J., van Zwieten, M. & Bieleman, B. (2009).
Maatregelenpakket Veiligheid Oude Wijken Groningen. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Tyler, R. (2008).
Balanced Communities & Studentification: Problems and Solutions. National HMO Lobby, 3,1-16
- Veen, G. N. G. van der (2001).
Het gevecht om het publieke domein. *Justitiële verkenningen*, 27, 44-45
- Wester, F., Renckstorf, K. & Scheepers, P. (2006).
Onderzoekstypen in de communicatiewetenschap. Alphen aan den Rijn: Kluwer.

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres

Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:	Kantoor Rotterdam:
St. Jansstraat 2C	Goudsesingel 68
Telefoon 050 - 313 40 52	Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 050 - 312 75 26	Fax 010 - 476 83 76

September 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

TEKST	J. Aalders, T. Ellens, M. Gerritsen, E. Procee, B. Voerknecht
BEGELEIDERS	prof. dr. D.R. Veenstra (RuG), F. Munniksma, MSc (RuG), drs. J. Snippe (INTRAVAL)
OPMAAK	M. Haaijer
OMSLAG	E. Cusiel
DRUK	Copy-Copy Groningen
ISBN	978 90 8874 206 4